

Iztok Mlakar

SLJEHRNIK

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE NOVA GORICA
GLEDALIŠČE KOPER

» ... človek ma narmanj, kadar ma preveč ...«

Zasedba	2
Intervju z avtorjem Pri dobri komediji ni časa za iskanje bonbonov ...	4
Dramsko besedilo Sljehnik	17
Elisabeth Frenzel Slehernik	59
Nagrade	
Arheo	61
Grozni Gašper	62
Life@anti	63
Srčno Intervju s Stanetom Lebanom	64

**IZTOK
MLAKAR****SLJEHRNIK**

Krstna uprizoritev

Režiser **Vito Taufer**Scenograf in kostumograf **Samo Lapajne**Avtor glasbe **Iztok Mlakar**Oblikovalca svetlobe **Samo Oblokar, Jaka Varmuž**Oblikovalka maske **Nastja Starič**

Vodja predstave **Boro Vujičić**, šepetalka **Urška Modrijan**, tehnični vodja **Stojan Nemeč**, tonska in video mojstra **Vladimir Hmeljak** in **Majin Maraž**, lučna mojstra **Renato Stergulc** in **Marko Polanc**, rekviziterja **Jožko Markič** in **Aftero Kobal**, frizerki in lasuljarki **Hermína Kokaš** in **Maja Špacapan**, garderoberke **Jana Jakopič**, **Slavica Ličen** in **Mojca Makarovič** (vodja), odrska mojstra **Darko Fišer** in **Staško Marinič**, scenski tehniki **Dean Petrovič**, **Bogdan Repič** in **Dominik Špacapan**, vrviščarja **Damir Ipavec** in **Ambrož Jakopič**, odrska delavca **Damijan Klanjšček** in **Jure Modic**, šivilje **Nevenka Tomašević** (vodja), **Marinka Colja** in **Tatjana Kolenc**, mizarja **Ivan Ipavec** (vodja) in **Marko Ipavec**.

Sceno so izdelali v Gledališču Koper.

Predstava nima odmora.

Sljehrnik **Iztok Mlakar**

Žena **Marjuta Slamič**

Revež, Žandar, Pravnik **Rok Matek**

Mati **Teja Glažar**

Prijatelj, Politik **Igor Štamulak**

Rufjana **Ajda Toman**

Finančnik, Bog **Ivo Barišič**

Smrt **Radoš Bolčina**

Instrumentalni trio

David Trebižan (klavir), **David Šuligoj** (kontrabas), **Roman Kobal** (bobni)

IZTOK
MLAKAR

PRI DOBRI KOMEDIJI NI ČASA ZA ISKANJE BONBONOV

Ko sem vas v intervjuju pred premiero Duohtarja pod mus! pred štirimi leti vprašal, ali se boste v prihodnje lotili pisanja povsem avtorskega besedila, ste odgovorili: Niti slučajno ne nameravam postati literat, sem le skromen komedijant in to želim ostati! A vendar – s Sljehrnikom smo dobili povsem avtorsko besedilo ...

Ker je v teatru tako, da ne moreš ničesar ukrasti, ne da bi ti kdo drug to spet ukradel (Molière je rad »kradel«¹ italijanskim skupinam commedie dell' arte), sem si za *Duohtarja pod mus!* prva dva prizora sposodil pri Molièru, ju prestavil v dialekt, da bi slišal, kako zvenita v »mlakarščini«, nato pa nadaljeval s pisanjem v povsem avtorski smeri. Pri *Sljehrniku* pa sem si, tako kot že mnogi pred mano, sposodil le znani srednjeveški motiv in napisal povsem avtorsko besedilo v verzih, v katerem mi je, upam, uspelo združiti na videz nezdržljivo – moraliteto o večnem grešniku, ki se mora spokoriti in ponižno prositi za božjo milost, in strukturo dobro narejene komedije, burke. In pri komediji je tako: večje neumnosti se lotiš, več upanja je, da narediš kaj res dobrega.

Rok Matek, Iztok Mlakar

Zakaj prav odločitev za obravnavo motiva o Sleherniku?

Z režiserjem Vitom Tauferjem sva bila enotna, da bi po uspehu *Duohtarja pod mus!* moral napisati novo komedijo. V mislih sem se poigral z različnimi idejami. Vedel sem samo, česa ne smem napisati: še enega *Duohtarja*. Poiskati moram nekaj novega, drugačnega. Neposredno »nadaljevanje« *Duohtarja* bi bilo preveč podcenjevalno do publike, sicer pa ga lahko napišem tudi kdaj pozneje. V razmišljanjih, da se z novo komedijo dotaknem ene od velikih tem svetovne dramatike, sem – mogoče tudi zaradi krize srednjih let – pomislil tudi na *Slehernika*. Zamisel, da to moraliteto razvijem v polju komedije, se je zdela dovolj vznemirljiva tudi režiserju, zato je odločitev za *Sljehrnika* postala dokončna.

Koliko vam je bila pri pisanju Sljehrnika v pomoč izkušnja pisanja Duohtarja pod mus!?

Ne prav veliko. O *Duohtarju* sem razmišljal povsem z očišča komedijanta improvizatorja – kaj bi v dani situaciji naredil ta ali oni lik, da bi bilo dramsko dogajanje v nadaljevanju zanimivo, komično –, zato sem pisal hitro in gladko, pri *Sljehrniku* pa sem se kar nekaj časa ukvarjal samo z verzom; verzificiran dialog namreč zahteva določen premislek in zavedanje forme ves čas pisanja, ves čas moraš imeti v glavi, kaj pride prej in kaj potem, kako si bodo rime sledile. Proza je kot pisanje melodije, verz pa je cela partitura ... Posamezni prizori zato niso nastajali kronološko, pisal sem počasi, v prvih treh tednih le dva časovno ločena prizora, posamezne prizore celo v več različicah ... Ko se mi je pisanje ustavilo, sem iz jeze pogosto začel pisati druge

stvari, se po nekaj dneh znova vrnil k *Sljehrniku* in bil vesel, če se mi prizor ni zdel tako slab kot tisti dan, ko je bil napisan. Priznam, trdo sem delal, trudil sem se, preigraval najrazličnejše »scenarije«, slehernika Pepija poslal celo v pekel in priklical hudiča, napisal različico z alegorijami sedmih naglavnih grehov (kaj vse je moral prestati, revež) in pozneje sprevidel, da ti dandanes za gledalce niso več zanimivi, napisal novo različico, nato pa zategnil vezalke na čevljih in pred nekaj meseci dokončal besedilo, ki ga zdaj tudi uprizarjamo.

Neznosna lahkotnost pisanja pri Duohtarju in trdo pisateljsko delo pri Sljehrniku; a tudi branje zadnjega zapušča vtis radosti pisanja ...

Sem že vse rekelce poskusil, pa iz nobenega ni nič priletelo, je nekoč na vprašanje – Saj, vi jih pa verjetno kar iz rokava stresate, a ne? – odgovoril Fran Milčinski Ježek. In prav je imel. Pisanje je trdo delo in ne glede na ustvarjalni proces v prvi vrsti pred odgovornost postavlja avtorja. Paradoksalno je, da se moraš zelo potruditi, vložiti veliko dela v to, da potem vse resnično zgleda kot streseno iz rokava. Kot komediograf moram biti v prvi vrsti zahteven do samega sebe, zavedati se moram, da čas brez smeha v dvorani pomeni izgubljen čas. In takšen izgubljen čas zna biti zelo travmatična izkušnja, ko kot komedijant stojiš na odru, nisi zabaven, ljudje se dolgočasijo ... in ti veš, da tudi to, kar jim še imaš povedati, ni nič boljše. Ko pišem, imam pred očmi vedno gledalca, vedno pišem zanj, poskušam vse napisano prebrati z njegovimi očmi in če se pri tem zabavam, sem zadovoljen. Zveni shizofreno, a tako je ... Nikoli nisem popolnoma zadovoljen.

Iztok Mlakar, Teja Glažar

Za komedijo ponavadi pravimo, da prikazuje strasti in ljudi, ki so slabši od nas; vidite današnjega človeka res v tako klavrnih luči, v kakršni se kaže Jožef Sljehrnik – Pepi?

Prav nič drugačen ni od nas samih, le nekatere njegove slabosti so v skladu z zakonitostmi komedije bolj poudarjene. Tako kot danes večina nas tudi on sklepa kompromise, ne skriva koristoljubja, na kratke proge išče nekakšne nove vrednote, hoče vedno več in več ... in s tem skorajda povozi samega sebe. Rekel sem skorajda, kajti reši ga le dejstvo, da je poročen s svojo vestjo. Mnogi med nami, žal, niso – če bi bili, bi se svet ne vrtel, kot se vrti danes.

*Omenili ste Sljehrnikovo vest; ena od stičnih točk obeh vaših komedij je prav lik soproge, nergave, jezikave babnice, ki tik pred koncem kot nekakšen *deus ex machina* reši glavnega junaka? Še en dokaz več, da slovenski slehernik brez žene ne preživi?*

Kar nekaj pripadnic nežnejšega spola mi je očitalo seksizem, in prav imajo – sem seksist in verjamem v večvrednost in dominanco enega spola – ženskega. *Smeh*. Ja, v obeh komedijah gre za prepoznavno šablono, žensko, ki nevede vstopi v konfliktno situacijo, ki je ne pozna, a jo obvlada in prepreči dokončen konflikt. V *Sljehrniku* je Pepijeva žena hkrati tudi njegova vest, zato se Smrt brez težav odloči, da mu podari še nekaj let življenja, saj ve, da je življenje s tako »vestjo« hujše od pekla in da bolj kaznovan kot tako skoraj ne bi mogel biti. Seveda pa je prihod Pepijeve žene, ki tik pred koncem pretepe Smrt, tudi dramaturško utemeljen. Pisanje komedije, še bolj pa burke, je za komediografa velik pritisk, saj

se mora proti koncu komedije tempo stopnjevati, igra pa se mora v nekem trenutku tudi na hitro – ob logičnem vsebinskem oz. dramaturškem razpletu – končati. Angleži poznajo frazo *run for the curtain*, kar pomeni, da moraš, ko prideš do določene točke, »teči proti zastoru«, kajti v nasprotnem primeru se komedijski razplet razvleče in napetost popusti; pri dobro napisani komediji ni trenutka za pogledovanje na uro ali iskanje bonbonov v torbici.

V burki tudi Bog ni več nekaj absolutnega, sam priznava, da je v mladosti zaradi neizkušenosti zagrešil nekaj genocidov, da je imel krizo identitete, s Pepijem celo baranta za število zapovedi, ki bi jih ta moral izpolnjevati, da bi lahko rešil svet ... Je bila pri pisanju prisotna tudi samocenzura?

V nasprotju s tragedijo je komedija vedno predmet gledalčeve in piščeve distance, tudi zrelosti. Smeh ni posmehovanje, ni ničevost ali slepota, smeh je človekovo zmagoslavje nad absurdom obstoja. Četudi se posmeješ tako visoki instanci, kot je Bog iz Stare zaveze, genocidni tiran, do katerega ima že samo krščanstvo zadržke, v tem ne vidim ničesar slabega.

Ostaniva za hip še pri pisanju; je odločitev, da Sljehrnika napišete v verzni obliki, narekovala vsebina, žanr, ali gre vzroke za takšno odločitev iskati drugje?

Odločitev za verz je bila režiserjeva in v tem je bil nepopustljiv. Sam sem bil najprej skeptičen; iz lastnih igralskih izkušenj vem, da zna biti verz igralcu cokla, nepotreben, muhast diktator, ki je sam sebi namen.

Ajda Toman, Iztok Mlakar

Po pravici povedano, sem se bal. Na srečo sem pozneje, ko sem se lotil »klamfanja rim«, pogruntal, da nepotrebna razvlečenost ni ravno nujen davek za verz v komediji. Pri pisanju ne morem goljufati, ker bi sicer goljufal samega sebe; na koncu sem le sam tisti, ki stojim na odru. Samo z materialom, v katerega verjamem, lahko stopim pred ljudi. To je dobro vedel Molière, ki je bil tudi sam igralec.

Toda z verzom na odru odpade večji del igralske improvizacije ...

Res je, verz na odru ukinja nekaj improvizacije in je veliko bolj neizprosen, zato sem toliko bolj radoveden, kako se bo predstava razvijala. Verjeli ali ne, nekateri so si *Duohtarja* ogledali večkrat le zato, da bi v besedilu našli nov dovtip, novo šalo, improvizacijo ...

Ste Sljehrnika pisali z vednostjo o tem, katero vlogo bo igral kdo od vaših igralskih kolegov iz novogoriškega oz. koprškega gledališča?

Ne. In po pravici povedano, raje vidim, da ne vem, za koga pišem. *Sljehrnika* sem pisal, kot bi ga zase, kot bi moral sam odigrati vse vloge. Priznam, da sem med pisanjem stvar slišal drugače, kot zdaj zveni na odru. Zdaj namreč zveni prav imenitno. Soigralci so neverjetni. Vito je res mojster.

Je režiser Vito Taufer spremljal vaše pisanje, vam svetoval, vztrajal še na čem drugem kot le na verzju?

V času pisanja in iskanja prave snovi za *Sljehrnika* sem mu posamezne prizore nekajkrat poslal v branje, rekel je: Dobro, le tako naprej! Ko pa sem

ga pozneje poklical, da bi prebral nekaj povezanih prizorov skupaj, je hotel videti celoto. Pisanje komedije je res nekoliko shizofreno delo, v glavi imaš več oseb, ki se kregajo med sabo, več variant zgodbe, o že napisanem imaš dopoldan svoje mnenje, s katerim se že popoldan ne strinjaš več. Čeprav pravijo, da ima shizofrenija to prednost, da z njo nikoli nisi sam, si pri pisanju prekleto osamljen! Ne gre drugače!

Duohtarja pod mus! ste napisali v severnoprimorskem narečju; mu ostajate zvesti tudi v Sljehrniku?

Dialekt, ki ga nekateri označujejo za »mlakarščino«, ostaja. Tako kot pri *Duohtarju* gre tudi tu za solkansko narečje, ki mu dodajam posamezne besede iz drugih narečij ali ga obarvam s cerkljanskimi, vipavskimi in furlanskimi izrazi. Ne omalovažujem zborne izreke na odru, ravno nasprotno, zelo jo cenim. A dialekt je prav zaradi svojih nenapisanih pravil bolj plastičen, živ in zato tudi bolj gledališki jezik, ker je že po izvoru namenjen predvsem govoru in ne zapisovanju. Tudi sam, ko želim biti v pripovedovanju nazoren ali intimen, se v knjižnem jeziku slabše izrazim kot v narečju.

Po 200 ponovitvah Duohtarja pod mus! po vsej Sloveniji bi najbrž lahko rekli, da Slovenci z razumevanjem primorskih narečij nimajo težav?!

Imajo jih, a te so kratke sape, saj ne trajajo dalj kot deset minut. Toliko časa gre pri predstavi namreč »v smeti«, saj se morajo gledalci narečja najprej navaditi, nato pa se sprostijo in igralci vedno dobimo občutek, kot bi igrali na domačem odru.

Ivo Barišič, Iztok Mlakar, Igor Štamulak, Rok Matek

Ivo Barišič, Radoš Bolčina

Z razumevanjem ni težav, vsi govorimo narečja istega jezika in če se mi med predstavo zazdi, da je občinstvu ušla beseda, dve, takrat morda izrazito primorsko besedo zamenjam s takšno, ki je na »tujejezičnem« področju bolj razumljiva.

V Sljehrniku najdemo tudi igralce, ki niso Primorci; kako so se ti znašli z narečno govorico?

Upam, da bo tudi o tej predstavi pisal novinar – rad bi ga srečal in mu ob kozarcu povedal dve, tri na uho –, ki je po premieri *Douhtarja* zapisal, da so vsi igralci, ker so seveda vsi Primorci, zelo dobro govorili v primorskem narečju, edino Gregorju Zorc naj bi se poznal koprski dialekt. Ne pozabite, Gregor Zorc je Dolenjec, Gorazd Žilavec Prekmurec, Teja Glažar je Štajerka ... *Smeh*. A vrniva se k vprašanju. Reči moram, da imajo vsi dober posluš za jezik, rad jih poslušam, presenečen sem, a hkrati tudi potolažen, saj se nimam ničesar bati. Privilegij in sreča je delati v tako talentirani ekipi.

Omenili ste, da besedilo na bralnih vajah zveni drugače, kot ste ga »slišali« pri pisanju; se vam zdi, da se od vaših predstav med pisanjem oddaljuje tudi koncept uprizoritve?

Ne, sploh ne! V teh dneh se le trudim vzpostaviti distanco do dela, tudi do besedila, in se na vse ozreti z daljave ter v miru dokončati še songe. V tem trenutku nimam nikakršnega občutka, sem v nekakšnem limbu in tu bom ostal, dokler ne bomo odšli na oder. Za zdaj lahko rečem le to, da je študij zelo vznemirljiv, predan, zabaven...

Vaša prepoznavnost je tudi zaradi Douhtarja v zadnjih letih zelo zrasla; kako se je spremenilo vaše življenje? Ste postali zvezda?

Nikoli si nisem predstavljal, da bo predstava postala takšna uspešnica, še manj, da bom zvezda te predstave. Zvezdnštvo se mi zdi kot luč v oči: neprijetno in vroče. Nekateri v tem znajo uživati, sam pa sem najbolj srečen, če je to, kar na odru počnem s soigralci, vseč tudi ljudem. Koliko se je moje življenje spremenilo? Dvesto odigranih predstav, predvsem na gostovanjih, vzame človeku kar nekaj prostega časa, vesel pa sem, da se vsi v ekipi *Douhtarja* med seboj dobro razumemo. Takšne ekipe so pravi mali čudeži. Prepričan sem, da bo podobno vzdušje tudi pri *Sljehrniku*, s katerim ne bomo rešili sveta, marsikomu v dvorani pa polepšali dan ali morda ves teden.

Ob vašem komediografskem daru se vprašanje ponuja kar samo; kako to, da niste začeli pisati že prej?

Še tega ne vem, zakaj sem se zdaj lotil. Mogoče je vsemu res kriva kriza srednjih let. Gotovo je od vseh neumnosti, ki bi jih zaradi nje lahko počel, ta ena najmanjših. Tudi žena pravi tako. Sicer pa nikoli ne veš. Poglejte Churchilla; po porazu pri Galipoliju so bili nekaj let po prvi svetovni vojni vsi prepričani, da je njegove politične kariere konec, pa je v poznih šestdesetih postal premier in rešil svet pred nacizmom. Vse ob svojem času ... *Smeh*.

Miha Trefalt

Iztok Mlakar

Iztok Mlakar

SLJEHRNIK

Burkaška moraliteta

OSEBE

SLJEHRNIK

ŽENA

REVEŽ

MATI

PRIJATELJ

ŽANDAR

RUFJANA

POLITIK

FINANČNIK

PRAVNIK

SMRT

BOG

PROLOG

Ej, ti, ka pršu si že u srednja ljeta,
an če še zmeram čvrst je toj korak
an zdravje neč ne djela ti dešpeta,
na cjesti te pozdravi prou že vsak,
še kajšna mlada pupa te pogleda,
glih tebe, ka že siv si, star an grd ...
Ne vješ, kej tuo pomjeni? Vješ, sevjeda.
Da prou počasi se ti bliža smrt!

Ka te en dan pogledala bo u faču
an rekla ti, da par minut še maš,
da če boš šou, uodčjer se n bš vraču,
zatuo je cajt zdej, da se pokesaš
za vse, kar nardu si kadaj naruobe,
an kajšnu rječ napraviš, da bo prou ...
boš nardu, kar edino se spoduobe:
uod straha se boš do kalcet usrou!

Takuo boš nardu, dragi muoj kolega.
Življenje je prou rjes na čudna rječ,
sej tud če nimaš duo vje kej uod njega,
življenje je življenje, čem rečt, bujš ku neč!
Zatuo, prjatu, če maš kej u glavi:
Tuo je, kar je, an družga ni!
Pohiti! Hitro iz tega kej napravi!
Ne zgubljat cajta! Se mudi!

1. PRIZOR

Sljehrnik, kasneje **Žena**

SLJEHRNIK

Ta svjet en velik vuoz je. Na ta vuoz prou vsak uod nas rodi se nag an buos. Odvisno uod človjekove je sreče, če pelje se na njem al ga pej vlječe. Duo je gospuod, duo je pej vlječna žvina, odluoča ena rječ, an tuo je – gotovina. An če tuo vješ, ti hitro jasno je, da je važno, da so puhni toji žepi, da brihtn človk samo na sebe gleda. Sm Juožef Sljehrnik, mi pravjo Pepi an, gledte, kukr vidim jest ta svjet ...

ŽENA *iz ozadja*

Ti vidiš samo soju lastnu ret!

SLJEHRNIK

Ben, kej čmo: baba je še zmeram baba an še narbujša je še zmeram slaba. Ma, klapa, jest še njeki sm porajtu: strpjena pej ne muore bet nobena bl, kukr je glih toja lastna žena!
Ženi.

Pošluši! Ne zastuopiš ti teh cajtu ...!

ŽENA *se približa*

Moguoče ne. Zastuopim pej, da ni je nobene grde an velike porkerije, ka ti je ne nardiš! Da te ni sram!

SLJEHRNIK

Jest sm podjetnik, se na tuo spoznam, kakuo najlažje prideš do profita ...

ŽENA

Jest pej pošlušam, ka po cjesti grem, za sabu, da za muoža mam bandita, da vse, kar znaš, je samo krast ljudem, da en lažnivc si, lopov an slepar, da lastnu mater predu bi za dnar, da nimaš ne časti an ne morale, da gledaš samo sebe ...

SLJEHRNIK

Tuo so bale.

ŽENA

No, prou, če si omjenu bale glih. Mi rata jasno tuo, kolko je ura, če čitat grem naslove uod teh knjih ...

SLJEHRNIK

Vješ, tuo je znanstvena literatura ...

ŽENA *bere naslove*

ČIST EGOIST, KAKUO ZA SOJU RET SKRBET, MLADUOST ZA DJEDCE SREDNJIH LJET, BONTON PRAŠČUON, USPEH NI GREH ...

SLJEHRNIK *ji iztrga knjige iz rok*

Ti ne bi škuodlo kdaj prečitat jeh!
Če češ prou vjedet, žena, jest študiram ...

ŽENA

Tud jest študiram, muoj profesor Pepi: kakuo prou vsaki oslariji zmeram ratava, da na tebe se prijepi!

SLJEHRNIK

Gospuod sm, sm se rodu za gospuoda an, žena, glej, pomagat se ne da, po vseh teh ljetih mi je jasno tuo, da ti nikdar ne boš ratala gospa.

ŽENA

Ma beži? Rjes?

SLJEHRNIK

Ja, glih takuo je.

Je skrajni cajt, da gremo vsak po soje.

ŽENA

Kej češ rečt?

SLJEHRNIK

Da se bom uod tebe luoču.

ŽENA

Pej kej ti je!?

SLJEHRNIK

Takuo sm se uodluoču.

Jest muorem jet!

ŽENA

Me nimaš neč več rad!

SLJEHRNIK

Sm mjeu te, takrat, ka sm biu še mlad.

Zdej je dražči ...

ŽENA

Tuo mi je zahvala?!

Narljepša soja ljeta sm ti dala ...

SLJEHRNIK

An mona sm biu jest, ka sm jih uzou!

Ka mlad si, marskej ne napraviš prou.

Čeprou staruost an pamet istočasno

človjeka zmeram zgrabista za vrat,

si star prezguoda, pametn prekasno!

Prou vsak je mona takrat, ka je mlad.

ŽENA

Nej neki ti povjem, muoj dragi muož:

ti mona si biu, si, an zmeram boš,

magari tist bot, ka stuo ljet boš star!

SLJEHRNIK

Zdej jest gospuod sm. Pruosim, malčk pardona ...!

ŽENA

Ne, zdej si samo mona, ka ma dnar!

Narhujša mona je bogata mona ...

SLJEHRNIK

Dej, muči, baba, da te duo ne sliši!

Jest djedc sm, jest sm glava pr tej hiši.

ŽENA

Ti nisi glava, ti si ret! Ustrana!

SLJEHRNIK

Boš njehala en bot, porkaputana!

ŽENA

Ustrana ret si!

SLJEHRNIK *dvigne roko, si premisli*

Ne, ne bom se mlatu.

Ka vidiš, žena, jest gospuod sm ratu

an vsak gospuod, ka vje, kej je manira,

uod kreganja se nečku distancira.

Govori, kar ki češ! Jest grem h Ruffjani ...

ŽENA

Ruffjani?

SLJEHRNIK

Tm sm zmenjen. Me že čaka.

ŽENA

Uod žene greš direta če h putani?!

SLJEHRNIK

Zakej ne? Sej sta samo dva koraka.

Nej ti povjem, da ona je es-pe.

Za njene se storitve mastno plača.

Ne, ona pej že ni putana, ne ...

ŽENA

Je rjes. Maš prou, da ni. Je putanača!

SLJEHRNIK

Kar zmerji ju ti še naprej, kar zmerji!
Da vješ, h njej huodjo sami menažerji,
direktorji ... an so povabli me
na en brejnstorming! Sami fajn ljudje,
ka se spoznajo na finance, pravo,
politiku ...

ŽENA

Rjes, ljepa kompanija!
So te povabli na ...?

SLJEHRNIK

Brejnstorming.

ŽENA

Bravo!
Soj cajt smo temu rekli kurbarija.

SLJEHRNIK

Ti, žena, ne zastuopiš teh reči.
Pošluši: tist, ka nima, tistga ni!
An, draga moja ti, glej – jest čem bet!

ŽENA

Sej si, muoj Pepi, si! Ustrana ret!

SLJEHRNIK

Zadosti! Grem! Ne bom te več pošlušu!

ŽENA

Kar bežji! Lažje je razložiti mušu
ku tajšnemu neumnemu človjeku,
da se ne da takuo visoko zljest,
da bi ti eni grdi reči uteku,
ta grda rječ je toja slaba vjest.
Ben, lohkor greš, kamr ki češ, ma jest ti,
muoj Sljehrnik, ostala bom na vjesti!
Nej Buoh te štrafa! Nardu bo korist!

SLJEHRNIK

Ne muore me, ka jest sm ateist!
Zagrmí, Sljehrník se preplašeno ozre proti nebu.

2. PRIZOR

Sljehrník, Revež

SLJEHRNIK *zagleda Reveža*

Pero, ne muoreš narditi dva koraka,
da ne spodtakneš se ob siromaka.

REVEŽ

Gospuod!

SLJEHRNIK

Kej češ uod mene?

REVEŽ

Usmilte se!

Jest človk sm, ka že štiri dni ne je ...

SLJEHRNIK

Lepuo. Je zdravo tuo, da se postiš.
Pero, takuo na uho ti povjem:
potrebe nimaš, suh si ku štokfiš.

REVEŽ

Ne, niste me zastuopu. Jest ne jem
zatuo, ka rjevež sm, ka nimam kej!

SLJEHRNIK

Ka nimaš kej za jest? An kej čmo zdej?

REVEŽ

Kej čmo? Pomagejte mi! Ste bogat ...
Če daste dnar mi ...

SLJEHRNIK

Dnar? Kej bi ti rad?
Da tuo, kar mam, dam nečku tebi?

REVEŽ

Gospuod ...

SLJEHRNIK

Da premoženje vržem proč?

REVEŽ

Ma ne, gospuod ...

SLJEHRNIK

Da me ti ne bi okradu rad?

REVEŽ

Kakuo tuo ...?

SLJEHRNIK

Na pomuoč!

Ti si me tou uokrast!

REVEŽ

Ne, nisem.

SLJEHRNIK

Si, ja!

REVEŽ

Gospuod ...

SLJEHRNIK

Pomagejte mi! Policija!

REVEŽ

Nobedn prou neč slabega vam niče ...

SLJEHRNIK

Kar pazi se! Poglej, tole mam priče
pokaže publiko
an lohkor spravim u pržuon takoj te!

REVEŽ

Ajej, usmilte se, gospuod, na stojte!
Sej ničem dosti! Jest bi u vesjeu,
če daste mi en črn an en bjeu,
da se najem, da preživim en dan ...

SLJEHRNIK

Kej tuo bo rješlo cjeu problem
an bo mižerje na tem svjetu manj?
En črn an en bjeu?

REVEŽ

Gospuod, ne vjem,
uod čega vi tuo meni govoriste ...

SLJEHRNIK

Ti ignorant ti. Nimaš ti tri čiste.
Ne vidiš, da radžon uod mene terja,
da gledam jest na toj problem globalno?
An kej je toj problem? Mižerja.
Mižerja grozna, ka se veča stalno ...
An če razmislim dobro jest tuo rječ,
narbujši, če ti jest – ne dam prou neč.

REVEŽ

Gospuod, jest bom uod lakote umrou!

SLJEHRNIK

Je rjes. An če do sebe si pošten,
bi tuo še narbl blo lepue an prou.
Življenju tojmu dalo bi pomjen.

REVEŽ

Pomjen?

SLJEHRNIK

Poglej se: zgledaš grozno slab,
si grd, zaherjen, suh si ku štokfiš
an nimaš ne za burek, ne kebab,
umazan si, raztrgan an smrdiš,
duo vje, kdaj si se zadnji bot okuopu ...

REVEŽ

Zadosti! Ne se matrat! Sm zastuopu!

SLJEHRNIK

Zakej pej je mižerja med ljudmi,
če ne glih zarad tajšnih, ku si ti?
An zmeram več an več vas je! Priznaš,
da prou vsak rjevež ju nu malčk povječa?

REVEŽ

Rjes. Me je sram...

SLJEHRNIK

An vidiš: glih tuo vaš
je privilegij an velika sreča.

REVEŽ

Kej? Privilegij? Sreča?

SLJEHRNIK

Glih takuo!
Vi rjeveži nardiste lohkor tuo,
da dosti, dosti ljepši bo ta svjet,
če spravte se spod nog.

REVEŽ

Sm brez besjed!

SLJEHRNIK

Premisli dobro, kej ni rjes, da bi to
uod tebe blo lepuo an plemenito,
da se objesiš? Svjet bo bl bogat.

REVEŽ

Gospuod, prou maste, nimam kej dodat.
Lepuo, da ste povjedou mi resnicu.
Na štrik grem!

SLJEHRNIK

Bravo!

REVEŽ

Druge ni potil!

Mi souze sreče tečejo po licu,
zatuo ka ste odopru mi oči
takuo, ku mi jih nikdar ni nobeden.
Zdej vidim, da tud jest sm neki vreden.
Gospuod, prej ku se bom na štrik objesu,
dočjer srcje mi bilo bo u telesu,
s hvaležnostjo jest mislu bom za vas!

SLJEHRNIK

Ni treba.

REVEŽ

Nimam štrika ...

SLJEHRNIK

Maš pej pas.

REVEŽ

Sej rjes.
Si povleče pas iz hlač, hlače mu padejo.

SLJEHRNIK

An tm je smreka. Čau!

REVEŽ

Jest grem!
Vi znaste pej rjes bet u pomuoč ljudem.
Odide.

3. PRIZOR

Sljehrnik, Mati

SLJEHRNIK *zagleda Mater*

Prhaja moja mati mi napruoti.
An kadar se me ona cartat luoti ...

Jest vjem, da narbl ju bom razveselu,
če se bom grozno žalostnega djelu
an juoku, da nobeden me ne mara ...
an grozno bo vesjela, šuoja stara!
Mi luomi škatle prou že vse življenje ...
Mah, moja mati je ... an jema premoženje!
O, mama!

MATI

Sinko!

SLJEHRNIK

Mama!

MATI

Sinko!

SLJEHRNIK

Mama!

Na juok mi gre ...

MATI

Tole je moja rama.

Kar zjuoči se ...

SLJEHRNIK

Moguoče maš facou?

MATI *mu da robec*

Olajšej dušu si!

SLJEHRNIK

Ben, mama, prou!

Sljehernik se svinjsko in na dolgo usekne.

O, mama!

MATI

Sinko!

SLJEHRNIK

Mama!

MATI

Sinko!

SLJEHRNIK *po premoru*

Mati!

Mati stisne Sljehernika, da ne more govoriti.

MATI

Le mati potolažit zna otroka.

Povej, kaj te tišči, moj sinko zlati.

SLJEHRNIK

Ngng ...

MATI

No, kaj?

SLJEHRNIK

... ng ...

MATI

Kaj?

SLJEHRNIK *se osvobodí*

Toja roka!

O, mama!

MATI

Sinko!

SLJEHRNIK

Mama!

MATI

Sinko!

SLJEHRNIK *po premoru*

Mama!

MATI

Ti vješ tuo, da je mama ena sama.

SLJEHRNIK

Bi se mi zmješalo, če bi ble dve ...

MATI

Kej praviš?

SLJEHRNIK

Ah, neč, neč ...

MATI

Kakuo ti gre?

SLJEHRNIK

Nesrečen sm, najraš bi skoču u vodu ...

MATI

Ben, kej čmo, sinko; tajšen si se rodu.

SLJEHRNIK

Kej misliš rečt?!

MATI

Si preveč občutljiv,
maš strašno nježnu an ranljivu dušu.

SLJEHRNIK

Resnica, mama. An prou sam sm kriv.
Si pravla mi, jest nism te pošlušu ...

MATI *presenečeno*

Jest tebi da sm pravla? Ma o čem?

SLJEHRNIK *razmišlja*

Pošlušu nism te! Kakuo nej vjem?
O, mama!

MATI

Sinko!

SLJEHRNIK

Mama!

MATI *po premoru*

Uotrok muoj!

Sm stara že, so ljeta to ...

SLJEHRNIK

Na stuj

tuo rečt! Za mene boš ti zmeram mlada.

MATI

Sem ti povjela že, da te mam rada?

SLJEHRNIK

Sevjeda si. En par stuotaužentkrat.

MATI

Pej ti? Povej! Kej maš ti mene rad?

SLJEHRNIK

Ku enu staru strganu kalcetu.

MATI

Kakuo?

SLJEHRNIK

Za mene druge ni na svjetu!

MATI *mu navije uho*

Pero, ti vseglh si si najdu enu
an, lumpi lumpi, si se z njuo uoženu.
Na vse nasvete moje si pozabu:
na stuj zagvišat se u nobenu babu,
ka ženska da zatuo ti, da ti vzame,
an prou vse babe žleht so ...

SLJEHRNIK

Razen mame!

MATI

O, sinko!

SLJEHRNIK

Mama!

MATI

Sinko!

SLJEHRNIK *išče besedo*

Mamica!

MATI

Vješ, sinko muoj, pomagat se ne da,
ne vjemo nankr ure, nankr dneva.

Tud jest bom en dan umrla, buoga rjeva ...

SLJEHRNIK

Kej čakaš še?

MATI

Kakuo?

SLJEHRNIK

Ne, mama, ne!

MATI

Pej bom!

SLJEHRNIK

Ma ne!

MATI

Kej čmo, tkuo je ...

SLJEHRNIK

Bom juoku!

MATI

An, vidiš, človk kar naenbot porajta,
da mogu bi napisat oporuoku ...

SLJEHRNIK *zavzeto*

Odlično! An pohiti, ka ni cajta ...

MATI

Kej praviš?

SLJEHRNIK

Neč.

MATI

Glih sm se luotla djela ...

SLJEHRNIK

Kakuo lepuo.

MATI

... glih pisat sm začela ...

SLJEHRNIK

Ma zlata!

MATI

... sm se ustavla.

SLJEHRNIK *zgroženo*

Pej kakuo

ustavla?! Ne mi rečt!

MATI

Sm bla kontenta,

Jest njeki sm pogruntala!

SLJEHRNIK

Kej tuo?

MATI

Da sploh ne nucam djelat testamenta.

SLJEHRNIK *grozeče*

Napiši ga! Pri prič!

MATI

Ni potrebe.

SLJEHRNIK

Da ne? Kej se ti mješal!? Pej zakej?

MATI

Sej bi jest vse prepisala na tebe,
čem rečt, da lohkor tuo nardim že zdej.
Slovesno.

Predragi sinko muoj, jest vse, kar mam,
že danes nepreklicno tebi dam!

Tole je že podpisan dokument ...

Mu da dokument.

SLJEHRNIK

Vse meni?

MATI

Tebi.

SLJEHRNIK

Pole sm kontent.

Pero, si vse nardila, ku je prou?

MATI

Podpis overjen!

SLJEHRNIK *pobaše dokument*

Mama, mi je žou!

An zdej ne vjem, kej čakaš ti še.

Dej, spravi se mi čimprej uen iz hiše,
ka nucam keš! Ju čimprej prodat čem.

MATI

An kam pej nej jest rjeva živet grem?

SLJEHRNIK

Kam njeki! Beži živet če pod muastm!

MATI

Pod muastm nej grem živet? Ma je mraz tm.

SLJEHRNIK

Ti pej poljeti gvišno ne bo vruoče.

Kakuo si špurgljeva! Je nemuoguoče
ustrešt takuo izbirčnemu člojeku.

Ben, povi! Kej ni rjes, da si uod zmeram tjela
iz spalnce mjet ljep pogled na reku?

Glej, ljepšga ku spod muasta ne boš mjela
nikjer! Ma zdej mi boš prej oprostila,
ka muorem jet.

MATI

Zakej pej tajšna sila?

SLJEHRNIK

Ka zmenjen za obisk sm pr Rufjani.

MATI *zgroženo*

Rufjani? Tisti pu... pu... pu...

SLJEHRNIK

Putani!

MATI

Kej moja te ljubjezen neč ne gane?

SLJEHRNIK

Se ne spoduobi pustit, da me čaka.

MATI

Uod mame greš direktno do putane?!

SLJEHRNIK

Zakej ne? Sej sta samo dva koraka.

MATI

Ben, dobro, sinko muoj, ostani zdrav.

SLJEHRNIK

O, mama!

MATI

Sinko!

SLJEHRNIK

Mama!

MATI

Sinko!

SLJEHRNIK

Čau!

Gre.

MATI

Vseeno vjem: nekje na dnu srca
predragi sinko muoj me rad ima.

Gre.

4. PRIZOR

Sljehrnik, Prijatelj

SLJEHRNIK

Prjatu muoj, ne vješ, kakuo mi paša,
če srečam kdaj kolega bogataša.

No, povi mi! Kakuo si kej, prjatu?

Prijatelj ga ne opazi, gre mimo.

Uod kdaj pej rjevež sljep an gluh je ratu?

Ustavi se nu malo, porkasvjet!

Ku si? Ku gre?

PRIJATELJ

Gre! Gre! Hudiču u ret!

SLJEHRNIK

Kej govoriš, muoj ti? Pej kej ni prou!

PRIJATELJ

E, Pepi muoj, jest preveč delč sm šou,
takuo delč, da bom pršu velju u pržuon!

SLJEHRNIK

Kakuo tuo?

PRIJATELJ

Vsega tega je kriv uon.

SLJEHRNIK

Duo uon?

PRIJATELJ

Sej si že slišu za gospuoda ...

Mu zašepeta ime na uho.

SLJEHRNIK

Politik?

OBA

Pfuj!

SLJEHRNIK

Tista ...

OBA

Pfuj!

SLJEHRNIK

... muotna voda?

OBA

Pfuj! Pfuj!

SLJEHRNIK

Ben, povi že!

PRIJATELJ

Če rjes ni druge ...

Glej, z njim ukop smo mjeli en afar.

SLJEHRNIK

Kakuo afar?

PRIJATELJ

Uon mi je djelu usluge ...

SLJEHRNIK

Usluge?

PRIJATELJ

... jest pej sm mu daju dnar.

SLJEHRNIK *po premisleku*

Korupcija! Ben, povi po domače!

PRIJATELJ

Govori tiše! Češ, da se u hlače ...?

SLJEHRNIK

Že prou, že prou. An kej je zdej naruobe?

PRIJATELJ

Soj cajt je cjene mjeu, ku se spoduobe,
zamrznjene, dostopne, ni blo sile ...

En dan so se mu cjene odtalile.

Je tou uod mene zmeram več an več.

Sm reku mu: »Jest ti ne dam prou neč,
ka ti si lopov! Ti me češ okrast!«

SLJEHRNIK

An kej?

PRIJATELJ

Našuntou je na mene oblast.

Je šou na tribunal an me prjavu.

Zdej mam na grbi davčnu preiskavu,

an še vse suorte inšpekcij, policiju ...

Muoj ti! Si misliš ti tu svinjariju?

Kej preveč prčakavat je uod tipa,

ka ga podkupim, čem rečt korumpiram,

vsaj tuo, da enga sojga se principa

drži an da pokvarjen je za zmeram?

Ne da principe ku kalcete menja ...

SLJEHRNIK

Ljudje rjes ne poznajo več poštenja!

PRIJATELJ

Da krepu bi čimprej!

SLJEHRNIK

Sej ga ni škuoda!

Politik.

OBA

Pfuj!

SLJEHRNIK

Tista ...

OBA

Pfuj!

SLJEHRNIK

... muotna voda.

OBA

Pfuj! Pfuj!

PRIJATELJ

An zdej mi gotovine manjka.

Ben, kej čem nardit; zarad preiskave
za mene niče nankr slišat banka.

Kej bi ti meni ... ben ... takuo ... se prave ...
sej rjes ne vjem, kakuo bi ti povjedu ...

SLJEHRNIK

Prjatli smo. Nečku na dan z besjedu!

PRIJATELJ

Prou rjes ni druge, ku da ti povjem.

Bi mi posuodu dnar?

SLJEHRNIK

Tuo je problem!

PRIJATELJ

Zakej?

SLJEHRNIK

Sej vješ, kakuo je reku uni:

»Če češ, da med prjatli ni baruf,
med njimi muorjo čisti bet računi.«

PRIJATELJ

Zagvišno bi ti vrnu jest ta puf ...

SLJEHRNIK

Sej vjem, da bi. Ma če bi ti posuodu,
bi jest napravu sammu sebi škuodu.

PRIJATELJ

Kakuo tuo?

SLJEHRNIK

Glej: ka ti boš šou na kant,
ti bojo uzeli vse.

PRIJATELJ

Se da ugant.

SLJEHRNIK

Zaplenli bojo ti, če prou sm slišu,
kar maš, se pravi: jahtu, firmu, hišu ...
An vse tuo strašno ljepe so reči.

PRIJATELJ *ironično*

Kej rjes? Ma bejži! Ne. Kej se ti zdi?

SLJEHRNIK

Reči, prjatu, ka uod zmeram čem
jih jest mjet ...

PRIJATELJ *sumničavo*

Kej bi rad povjedu s tem?

SLJEHRNIK

Da toj bankrot prou pride meni.
Zdej vse bo šlo na dražbu an pocjeni
vse toje premoženje jest bom kupu!

PRIJATELJ

Pej kej ti je? Bi rad me mjeu na vjesti!
Ti rad bi ku bananu me olupu
an jest s familju konču bom na cjesti!
Ogulit me ti misliš prou do nazga!

SLJEHRNIK

Je rjes. Maš prou. An kej je tuo kej tazga?

PRIJATELJ

Prjatla si se ti odirat lotu?
Če me spomin ne vara, jest par botu
posuodu dosti dnarja sm ti, pej
mi nisi vrnu ga. Ben! Vrni mi ga zdej!

SLJEHRNIK

Kej maš dokaz?

PRIJATELJ

Sm vervu na besjedu.

Sej smo prjatti.

SLJEHRNIK

Bravo! Nisi vjedu,
da ustni sporazum rjes vreden ni še
papirja, na katerem se ga spiše?

PRIJATELJ

Pomagu sm ti. Tuo mi je zahvala?

SLJEHRNIK

Prjatu, ne poznaš ti kapitala.
Vješ, kapital se sam uod sebe grebe
za tuo, da ga je zmeram več an več,
ne briga se za mene, ne za tebe,
prjateljstvo mu ne pomjeni neč!
Na stuj se jezit zdej na mene, dej!
Prjatti nasdva bomo še naprej,
ka en bot boš u miru bankrotiru.
Zatuo, da nas dva skregali se ne bi,
dočjer ne prideš glih nu malo h sebi,
se bom uod tebe nečku distanciru.
Besjede ničem slišat več nobene,
ka bujši bo za tebe an za mene.

PRIJATELJ

Nazaj mi dej, kar doužen si!

SLJEHRNIK

O tem,
če tudi jest kej vjem, ne vjem, da vjem.

PRIJATELJ

Ne vješ ...

SLJEHRNIK

Če vjedu sm, sm vse pozabu!

PRIJATELJ

Pozabu vse? Kej se dogaja s tabu?

SLJEHRNIK

Ne vjem, ne bom an tudi nism vjedu
za tebe nikdar.

PRIJATELJ

Tuo pej ni u redu ...

SLJEHRNIK

Gospuod, če vas pogledam, se mi zdi,
ku da vas ne poznam. Kaduo ste vi?

PRIJATELJ

Kaduo da jest sem?!

SLJEHRNIK

Vas še nisem vidu.

PRIJATELJ

Sm toj prjatu!

SLJEHRNIK

Ku da govoriste zidu.

Vas ne poznam.

PRIJATELJ

Če ne boš ti zdej genju ...!

SLJEHRNIK

Vas nism sreču nikdar u življenju!

PRIJATELJ *zadržuje jezo*

Me nisi? Prou ... Pero tuo je pej rjes, da
je grozno, grozno ljepa tista zvezda!

SLJEHRNIK

Ne vjem, uod čega vi tuo govoriste?

PRIJATELJ

Uod zvezde.

SLJEHRNIK

Zvezde?

PRIJATELJ

Zvezde.

SLJEHRNIK

Kjere?

PRIJATELJ

Tiste.

SLJEHRNIK

Kakuo? Ma kajšna zvezda? Čje pej ste vi
ju vidli?

PRIJATELJ

Gor na nebu.

SLJEHRNIK

Zdej, podnevi?

PRIJATELJ

Ja! Pridi bližje!

SLJEHRNIK *se približa*

Jest rad vidu bi ju.

PRIJATELJ

Sej boš. Ne enu. Cjelu galaksiju!

Ga tepe.

Kej praviš? Ben, kej vidiš zvezde zdej?

SLJEHRNIK

Pej kej si zmješān ti?! Ajej, ajej!

Na stuj me mlatit, dej! Boli!

PRIJATELJ

O tem,

če tudi jest kej vjem, ne vjem, da vjem.

SLJEHRNIK

Prjatu muoj! Kompare!

PRIJATELJ

Se mi zdi,

ku da vas ne poznam. Kaduo ste vi?

SLJEHRNIK

Zadosti!

PRIJATELJ

Ku da govoriste zidu!

Dočjer jest ne polomim ti vseh glidu,
me Buoh ne ustavi!

SLJEHRNIK

Na pomuoč! Umiram!

PRIJATELJ

An jest se pej uod tega distanciram!

5. PRIZOR

Sljehrnik, Prijatelj, Žandar

ŽANDAR *uradno*

Za red in mir nadležen sem organ.
Glede na tukaj zatečeno stanje,
potem, ko zaželim vam dober dan,
postaviti moram eno vam vprašanje:
zakej ste se tkuo nečlovješko mlatli?

PRIJATELJ

Zatuo, gospuod žandar, ka smo prjatlji!

ŽANDAR

Poznaste se?

PRIJATELJ

Intimno se poznamo.

ŽANDAR

Odmaknte se stran!

PRIJATELJ

Počakte samo
minutku, tolko, da ga jest zadavim.

ŽANDAR

Odmaknte takoj se stran, vam pravim!

PRIJATELJ

Pej če mu zlomim roku?

ŽANDAR *razmišlja*

Pole bi tuo
nasilje blo, kar je nezakonito!

SLJEHRNIK

Gospuod žandar, pošlušte ...

ŽANDAR *ga ustavi*

Kar počaki!

Ka pred zakonom smo prou vsi enaki!

SLJEHRNIK

Rjes! Smo enaki pred zakonom vsi, ma
gospuod žandar ... jest mam dnar ... uon ga nima!

ŽANDAR

A, tuo pej situacju spremeni.

Vi ste pr dnarju, uon pej ne ... se prave ...
Gospuod, vse kaže, da prou maste vi!

SLJEHRNIK

Gospuod žandar, ta to je prou uen z glave.
Še dobro, da ste hitro skoču umjes!
Taprvo me šou fjehtat je za dnar ...

ŽANDAR

Za dnar?

PRIJATELJ

Ma, ne ...

SLJEHRNIK

Boš reku, da ni rjes?!

ŽANDAR

Se pravi: klošar!

PRIJATELJ

Ne! Gospuod žandar ...

ŽANDAR

Ljudi ti fjehtaš, kar takuo, na cjesti ...

SLJEHRNIK

Ka nism tou mu dnarja dat ...

PRIJATELJ *Sljehrniku*

Prou rjes ti

bom vrat zaviu!

SLJEHRNIK

... se je na mene spravu!

Prijateljju.

Kej ni takuo?

PRIJATELJ

Ma jest ti utržem glavu!

ŽANDAR

Nasilen klošar!

SLJEHRNIK

Ja! Ni gvišen ta tole.

ŽANDAR

Očitno maste prou!

SLJEHRNIK

An tuo ni vse!

Tud vi ste kdaj že slišu za gospuoda ...

Mu zašepeta ime na uho.

ŽANDAR

Politik!

VSI

Pfuj!

ŽANDAR

Tista ...

VSI

Pfuj!

ŽANDAR

... muotna voda?

VSI

Pfuj! Pfuj!

SLJEHRNIK

Ta to je z njim mjeu en afar.

ŽANDAR

Kej ne povjeste!

SLJEHRNIK

Rjes, gospuod žandar,
vam rečem, tuo en šporkačon je grozen ...

ŽANDAR

Afar? Pej kajšn?

SLJEHRNIK

Rjes nagraužen an škifozen:
Plačavu mu je šolde za usluge ...

ŽANDAR

Pej kej ni mogu najt nobene druge
putane?

Prijateljju.

Morem ti povjedat tuo, da
politik ...

VSI

Pfuj!

ŽANDAR

Tista ...

VSI

Pfuj!

ŽANDAR

... muotna voda,

VSI

Pfuj! Pfuj!

ŽANDAR

... je grd ku na črevesna glista.

Je cajt, da si poiščeš okulista!

SLJEHRNIK

Ma prou glih zdej na grbi preiskavu.

ŽANDAR

Kej rjes?

SLJEHRNIK

Kar prašte vi na tribunal!

ŽANDAR

Zakej pej tuo?

PRIJATELJ

Ljudi je podkupavu!

Je tudi mene tou ...

ŽANDAR

Ma ne! Škandal!

SLJEHRNIK

Čem samo tuo, da me pusti pr miru!

En tajšn klošar mene ne bo korumpiru!

ŽANDAR

Kakuo se kliče?

SLJEHRNIK

Jest ga ne poznam.

ŽANDAR

Prsježeste, da je vse rjes?

SLJEHRNIK

Prsježem!

ŽANDAR

Počakte malo, zdej ga nečku zvježem.

Prijatelju.

Ti lopov ti. Kakuo da te ni sram?!

Ti klošar agresiven korumpiran!

Organ nadležen sem za mir in red

in ti sporočam, da si aretiran!

U pržuonu bomo rekli par besjed
nasdva, lepua na samem an u miru ...

Ga vklene.

... ka nism jest tole prou neč kapiru!

PRIJATELJ *Sljehniku*

Ti si še bl hudičev uod hudiča!

Prjatla greš izdat! Buoh mi je priča,

na veke vekov boš preklet!

SLJEHRNIK

Zna bet.

Ma ti si ta, ka gre u pržuon sedet.

Zagmi, Žandar odpelje Prijatelja.

SLJEHRNIK

Kej vse zgodi se živemu človjeku.

Zaskuozi buoh. Ste vidli vi tu monu?

Duo je uon, da me bo za jezik vljeku?

Zdej lohkor vlječe sebe, tm u pržuonu;

za tuo ma gvišno cajta njeki ljet ...

Ben, jest ga nimam! Če se ne bom zganu,

kažin bo. Ne bi tjeu prekasen bet

na muoj sestank z gospuo Rufjanu.

6. PRIZOR

Rufjana, Sljehnik

SLJEHRNIK

Gospa, se gvišno nankr vam ne sanja,

kakuo sm grozno jest vesjeu spoznanja.

Gospa Rufjana, jest sem ...

RUFJANA *ga udari*

Neč uod neča!

SLJEHRNIK

Ma, jest sm ...

RUFJANA

Nula, an tuo nartaveča!

SLJEHRNIK

Gospa, jest ...

RUFJANA

Neč si! Garjasta podgana!

SLJEHRNIK

Sm tou rečt tuo, da jest sm ...

RUFJANA *ga udari*

Meš speštana!

Kozlanje mačje! Glista! Ščurk, merdača,
bravinc, škovaca šporka, ena fača
di merda, glista, gnuoj si, ritna jama!
An jest sm ...

SLJEHRNIK *jo prekine*

Tuo se vidi, da ste dama.

Povjedu bi vam rad jest tuo, da ...

RUFJANA *ga udari*

Mučič!

An rajši malčk manire se nauči!
Predstavi se mi!

SLJEHRNIK

Jest ...

RUFJANA *ga udari*

Tišina!

Ti prese ti. Ti neč ...

SLJEHRNIK

Ma, šinjorina,

povjedat tou bi

RUFJANA *ga udari*

Tiho!

SLJEHRNIK *jo hoče prekinuti, a se premisli*

Se ne splača!

RUFJANA

Kej boš že povu, duo si ti?

SLJEHRNIK

Merdača!

RUFJANA

Pravilno! Kej si še?

SLJEHRNIK

Sm neč uod neča.

RUFJANA

Takuo je prou!

SLJEHRNIK

Sm nula nartaveča,
kozlanje mačje an speštana meš ...

RUFJANA

No, vidiš, da se znaš predstaut, če češ.
Ti pruoti meni nisi neč!

SLJEHRNIK

Resnica.

RUFJANA

Jest toja sm ...

SLJEHRNIK

Gospa!

RUFJANA *ga udari*

Gospodarica!

SLJEHRNIK

Gospa, tole gre gvišno za pomuotu
Sm Juožef Sljehrnik ...

RUFJANA *opazi pomoto*

Ajej! Stuo botu,
gospuod, se jest vam uod srca opravičavam.
Glih enu drugu stranku pričakavam ...

SLJEHRNIK

Smjem prašat, koga čakaste?

RUFJANA

Gospuoda ...

Mu zašepeta ime na uho.

SLJEHRNIK

Politik!

OBA

Pfuj!

SLJEHRNIK

Tista ...

OBA

Pfuj!

SLJEHRNIK

... muotna voda?

OBA

Pfuj! Pfuj!

RUFJANA

Ben, uon je moja stalna stranka
an rad ma, da se žali ga an mlati.

SLJEHRNIK

Pej kej mu kajšno kuolce u glavi manjka?

RUFJANA

Ben, kej čmo nardit? Tajšen je ...

SLJEHRNIK

Ma zlati!

An vi gospa nečku čez ret mu daste?

RUFJANA

An fajn mi plača ...

SLJEHRNIK publikli

Zna resnica bet,
kar pravjo; da na svjetu palca raste
za še tanartablavečju ret.

Rufjani.

Jest pršu h vam po skrevšne sm sladkuosti.

RUFJANA

An kolko bi jih radi mjeli?

SLJEHRNIK

Dosti!

RUFJANA

Katere?

SLJEHRNIK

Nism špurglov! Nečku vse!

RUFJANA računa

Komplet storitev an še de-de-ve ...
... vam lohkor dam še količinski škonto.

SLJEHRNIK

Gospa, vi nečku dejte! Jest sm pronto!

RUFJANA

Se pravi, če storitve vse seštejem,
bi pršlo stat vas še ukop z de-de-vejem ...

SLJEHRNIK užaljeno

Se da z malčk več romantike, gospa?

RUFJANA

Romantika še malo več košta ...
Pogledte, tolko boste vi mi dali.

Mu pokaže račun.

SLJEHRNIK

Kej čmo, če muore bet takuo, pej buodi!

Ji plača.

RUFJANA *se zdrzne*

Ajej! Pozabla sem povjedat hmali,
da vas že dougo čakajo gospuodi ...

Gre.

7. PRIZOR

Sljehrnik, Pravnik, Politik, Finančnik

PRAVNIK

Poglej ga, Sljehrnika, pej glih prou.

POLITIK

Prjatu naš, lepuo, da ste pršou.

FINANČNIK

Da vjeste: glih uod vas smo govorili.

SLJEHRNIK

Gospuodi moji, grozno sm kontent.

Da ste povabli me, je kompliment.

POLITIK

Veliko ste veselje nam nardili,
da ste odzvali se ...

PRAVNIK

Je biu že cajt!

POLITIK

Ka tajšne, ku ste vi, ni lahko najt.

FINANČNIK

Vsem nam potreben tajšen je furbac,
ku vi ste ...

PRAVNIK

... ka prou vsega je kapac ...

FINANČNIK

Na svjetu tajšnjih več bi moglo bet.

POLITIK

Na tajšnih, ku ste vi, stoji ta svjet.

FINANČNIK

Heroj, ka rjes mu prou neč ni pod čast.

POLITIK

Ne lagat!

PRAVNIK

Ne sleparit!

FINANČNIK

Nankr krast!

POLITIK

Ni sram ga uzet človjeku prou nobene
reči: ne hiše ...

FINANČNIK

... ne časti ...

PRAVNIK

... ne žene!

Ka zmore vse napravit za profit.

PRAVNIK

Ka vje, da je človječnost ena bala.

POLITIK

Ka ni koristi zase nikdar sit.

FINANČNIK

Nesramen!

POLITIK

Drzen!

PRAVNIK

Grd!

SLJEHRNIK

Narljepša hvala!

Srcje uod ganjenosti rombolá mi ...

POLITIK

Računamo na vas.

SLJEHRNIK

Je prou takuo!

POLITIK

Kej ste za en brejnstorming z nami?

SLJEHRNIK

Brejnstorming. Super! Fajn! An ... kej je tuo?

PRAVNIK

Brejnstorming?

POLITIK

Ben, no ja.

FINANČNIK

Se pravi ...

PRAVNIK

Je po angleško tuo ... nevihta u glavi ...

POLITIK

Človk rukne njeki, da mu spiha glavu ...

PRAVNIK

... ka pihne burja, začne se debata ...

FINANČNIK

O dnarju!

POLITIK

O politiki!

PRAVNIK

O pravu!

SLJEHRNIK

A, zdej zastuopim, nej me strela ošlata!
Popili bomo njeki! Čje je glaš?

POLITIK

Pej kajšn glaš?

SLJEHRNIK

Merlota ... al barbere ...

FINANČNIK

Poglej, prjatu dragi, zdej si naš!
Mi nismo alkoholiki an, brez zamere,
za tajšne, ku smo mi, se ne spoduobe,
da jeskali bi si nevihtu u suodu ...

POLITIK *prinese bel prašek in pribor za njuhanje*

Še nikdar nisi provu tajšne ruobel!

FINANČNIK

Počuči malč ta prašk, ti ne bo škuodu,
se dosti ljepši zdjeu ti bo ta svjet.

SLJEHRNIK

Počučam? Kej skuoz nuos?

PRAVNIK *naveličano*

Ma, ne! Skuoz ret!

FINANČNIK

Skuoz nuos, kej pej!

SLJEHRNIK

Ma, sinuse mam čiste.

POLITIK

Zdej šele jih ti popucane boš mjeu!

FINANČNIK

Korajžno!

Sljehmik vsrka prah.

SLJEHRNIK

Rjes je ljep ta svjet! Se zdiste
mi ljepši tudi vi ... jest sm veseu ...

PRAVNIK

Kej je povljeku, ku je prou?

POLITIK

Ne praši!

SLJEHRNIK

Bom vsegljih prašu: kej ste mamilaši?

POLITIK

Nesramnost!

PRAVNIK

Ku si drzne!

FINANČNIK

Čaki, čaki!

Prou vsi tole smo sami poštenjaki!
Spoznamo se ...

POLITIK

An, pruosim, malčk krjance!

PRAVNIK

... na pravo,

POLITIK

... na politiku,

FINANČNIK

... finance.

PRAVNIK

Prjatu dragi naš, zapomni si tuo:

POLITIK, FINANČNIK, PRAVNIK

Prou vse, kar djelamo, je zakonito!

POLITIK

Ma zakon ni gljih isto ku morala!

FINANČNIK

An če moralu človk iz glave sprave,
opazi, da ta svjet je ena štala ...

POLITIK

... ljudje so pej živina, čem rečt – krave!

PRAVNIK

An krava kukr krava: njeki ma moči, ma ...

POLITIK

... glih pameti, muoj ti, eh, pameti pej nimal!

FINANČNIK

Če si predstavljaš ti zdej enu kravu:
odzada ret ma ...

POLITIK

... an odspreda glavu;
odspreda zna napičit te na ruoge,

PRAVNIK

odzada pej ni družga kukr gnuoj ...

FINANČNIK

... ma, če pogledaš ti med njene noge ...

PRAVNIK

An če je treba gledat, dragi muoj!

FINANČNIK

Glih tm, med nogami je njeno vime.
An tist ka zna, z občutkom nježno prime
za sesk, potegne ... nečku vlječe, vlječe ...

POLITIK

... an krava ga s hvaležnimi očmi
pogleda an zamuka mu uod sreče ...

PRAVNIK

... an lohkor ju pomouzeš do krvi,
pej rjevca še opazit ne revira.

FINANČNIK

Če pridno tuo znaš djelat prou vsak dan,
maš vsak dan manj ku jutre, več ku včera.

SLJEHRNIK *zasanjano*

Lepuo rjes! Jutre več, včera manj ...
Gospuodi, duo uod vas nauču bi me,
kar muorem znat, če čem jest tisto vime
povlječt?

FINANČNIK

Bl važno je, kej znat ne smješ!

PRAVNIK

Znat nikdar ti ne smješ priznat, da vješ,
da si napravu kej, kar ni blo prou.

POLITIK

Ne smješ znat nikdar rečt, da ti je žou ...

FINANČNIK

Prou istu štorju muorš ponavljat zmeri:

PRAVNIK

»Sm djelu zakonito, u dobri vjeri ...«

FINANČNIK

»... vse ukop je ena tragična pomuota ...«

POLITIK

Še bujši: »... je politična zarota ...«

FINANČNIK

»... jest slabga nikdar nism mjeu namena ...«

POLITIK

Muorš rečt takuo, ku če te toja žena
u puojstli najde z enu drugu babu:
ta baba nikdar mjela neč ni s tabu ...

FINANČNIK

... ne vješ, kakuo je pršla med kušine ...

PRAVNIK

... pej če si vlječeš njene brgašine
na ret, ne smješ priznat!

SLJEHRNIK

Ne smjem priznat!

PRAVNIK

Se nimaš prou kej bat.

FINANČNIK

Če si bogat,
za neč na svjetu ne boš odgovarju.

POLITIK

Bogatmu že zatuo, ka je pr dnarju,
prou vsi pustijo se za vime vlječ.

FINANČNIK

Takuo je tuo an tajšna je ta rječ!

POLITIK, FINANČNIK, PRAVNIK *slovesno*

Imej rad samga sebe, drugim jemlji
an laži, da ti dobro bo na zemlji!

SLJEHRNIK *zasanjano*

Se zdi mi, ku da gledam svjetu mašu.
Ku da je že u nebjesih moja duša ...
Politiku.

Gospuod, kej lohkor bi vas njeki prašu?
Zakej vi maste uha ku uod muša?

POLITIK

Kej pravi?

FINANČNIK

Tuo, da maš oslovsko ušesa.

POLITIK

Pej kolko je počuču?

PRAVNIK

Vse!

FINANČNIK

Ma buogi!

SLJEHRNIK *Finančniku*

Pero če so tuo prou zarjes nebjesa,
zakej vam rasejo iz čela ruogi?

POLITIK

Zaskuozi buoh, pej kam mu pamet nese?!

FINANČNIK

Iz čela? Ruogi?

SLJEHRNIK

Ja, ku pr hudiču.

Pravniku.

An vi maste pej tajšn guobc ku prese ...

PRAVNIK

Ma jest ga bom ...!

Hoče udariti Sljehrnika, Finančnik ga zadrži.

SLJEHRNIK

Bi rad se opraviču ...

PRAVNIK *Finančniku*

Ma da me žali! Kej je tuo manira?

FINANČNIK *Pravniku*

Pej kej ne vidiš, da halucinira?

SLJEHRNIK

... an muorem rečt, da mi je grozno žou,
ne mi zamert, ma jest bom zdej umrou.

Se zgrudi.

FINANČNIK

Ma buogi!

POLITIK

Zgleda slabo.

PRAVNIK

Kej je mrtu?

FINANČNIK

Ne vjem.

POLITIK

Prou mrzu je an trd.

PRAVNIK

Ne diha.

POLITIK

Je droga terjala še enu žrtu.

FINANČNIK

Je biu brejnstorming z malčk preveč prepiha.

PRAVNIK

Glih tuo nam še fali, da policija
z zapisniki se spravi nam na vrat!

POLITIK

Neruodno.

FINANČNIK

Rjes, prou grozno.

PRAVNIK

Porkerija!

Jest grem! Tole ne mislim jest ostat!

FINANČNIK

Ben, kej čmo?

PRAVNIK

Bežmo!

Pravnik in Finančnik obotavljivo odhajata.

POLITIK *avtoritativno, poza Mussolini*

Cenjeni kolegi!

Noben naj ne napravi več koraka!
Čeprou smo znašli u hudi se zadregi,
je nujno, da se en moment počaka!

Tuo rječ napravit muormo, ku je prou.
Pogledte, ta muož je tole umrou.
Da se ne zmakne uod tole nobeden!
Pozabit na kolega se ne sme!
Mi djelat muormo vsi takuo ku eden,
se pravi: vsi za enga, en za vse!
Za nas alternative druge ni!
Enotno! Tuo se se pravi: en ...

PRAVNIK

... dva ...

FINANČNIK

... tri!

Na »tri!« vsi trije zbežijo, Sljehrnik ostane sam.

8. PRIZOR

Smrt, Sljehrnik se predrami

SMRT *vstopi skozi kamin, si čisti saje z obleke*

Fuj! Kajšna porkerija, kak kažin!
Kdaj zadni bot ste čistli ta kamin?
Sej zgledam tajšna ku en kuos karbuona...

SLJEHRNIK

Aaaa!

SMRT

Aaaa! Ma kej takuo se dereš, mona!
Češ, da me kap?

SLJEHRNIK

Če ste me pršla okrast ...

SMRT

Za lopova me maš? O, kajšna čast!
Pogledi ti tu šutastu buladu:
če prideš skuozi kamin, ga boš okradu!

SLJEHRNIK

Duo ste?

SMRT

Sm pršla skuozi kamin, se pravi ...?

SLJEHRNIK

Špacakaminar.

SMRT

Maš kej ti u glavi,
al prou rjes neč? Pomisli! Vzem si čas!

SLJEHRNIK

Božiček? Zobna vila? Dedek Mraz?

SMRT

Kreten!

SLJEHRNIK

Duo pej?

SMRT *vzame koso in jo postavi ob sebe*

Ti pride zdej kej u glavu?

SLJEHRNIK

Ben, če ste pršla mi posekat travu
pr hiši, vam povjem, da ni potrebe;
glih kar, ka so mi pokosili vrt.

SMRT

Ne bom posjekala jest trave, ampak tebe.
Jest, dragi muoj, sm božja dekla Smrt!

SLJEHRNIK

Smrt? Čudno. Skuozi kamin da se prplazi?

SMRT *jezno*

Božiček se pej lohkor! Pazi, pazi!
Vsi drugi smejo skuozi dimnik pret.
An čje nej pridem jest pej? Skuozi sekret?!

SLJEHRNIK

Pardon, še njeke bi vas jest rad prašu.
Ste pršla jeskat mene vi, gospa?

SMRT

Jest tebe? Niti ne.

SLJEHRNIK

Sm se že ustrašu.

SMRT

Sm pršla samo nardit konc sveta.

SLJEHRNIK

A, prou, ben, konc sveta ...

Se zave.

Kej si ti monal?

Kar konc sveta!? Iz kajšnega radžuona?

SMRT

Radžuon, muoj Sljehrnik, ste vi, ljudje!

Že douga ljeta muoj šef zja an kune
glih zarad vas ljudi! An danes če
poglihat končno z vami vse račune.

SLJEHRNIK

Ben, pole čem jest videt tojga šefa!
Ka tuo rjes ni način! Se bom prtuožu ...

SMRT

Kej ne bo konca tega tojga blefa?
Če misliš si na tak način rešavat kuožu,
prjatu, cajt je, da izvješ resnicu:
ne muoreš mene vlječt za ... medenicu!

SLJEHRNIK

Da ne! Jest tojga šefa videt čem!

SMRT

Na stuj na mene zjat! Sej nism gluha!

SLJEHRNIK

Čem videt tojga šefa!

SMRT *zasliši se ropot*

Ni problem,

ka, če ne varajo me moja uha,
glih zdey uon kolomasti dol z nebjes.

SLJEHRNIK

Z nebjes? Kaduo?

SMRT

Muoj šef, se pravi Buoh!

An zate bi blo dosti bujši rjes,
če se prou hitro spraviš mu spod nuoh.

SLJEHRNIK

Ajej, zaksuoizibuoh, sej je rjes uon!
Se muorem hitro skrit če za kantuo.

9. PRIZOR

Bog, Smrt, Sljehrnik

BOG

Jest Buoh sm, gospodar neba in zemlje,
sm tisti, ka vse daje an vse jemlje,
jest tisti sm, ka je, je biu an bo ...

Publiki.

Pero naskrevš povjem vam tudi tuo:
tud Buoh zna kdaj bet ena buoga rjeva,
an tuo zarad človjeka! Porka Eva!
Zakej sm nardu Adama iz blata
an ne iz kakga bujšga materjala?
Iz blata zmeram gnuoj uen rata
an čjer je gnuoj, tm rata štala!

Ka sm ustvaru Adama an Evu,
sm reku: »Glejta: to masta cjeu raj.
Uživejta! Se n bm vam zadjevu.
Pohajat grem ...« Ka pršu sm nazaj,
uod paradiža malo je ostalo;
so vse mi posvinjali an požrli,
jest rješü sm, kar se je rješit dalo –
ma dinozavri so pej izumrli!
Ma porko Adam! An še porka Eva!
An če se samo zmislim dreva
spoznanja vsega dobrega in zlega!
Sm reku njim dvem, nej kar jesta z njega.
Ma fajn bi blo, če mi pustista
par japk, da vidim, kajšen majo okus ...
Pustila niti ene same nista!
Pogrešneža pogrešna! Je blo mus
pojest prou vse, obrat do konca dreu!
An pole sta mi rekla, nej bom še vesjeu,
sej da so kisle ble an še zelene ...
Tist bot je svjeta jeza zgrabla mene!
Objem dvem dau sm nu cbadu u ret
an sta iz raja mogla nečku u svjet.
Uod njih dveh človk poverbu je napuh
an grozen egoizem an pohlep,
zatuo zdej človk za soju vjest je gluh,
za soje grehe pej ku krt je sljep.
Zdej vidim, da bo škuode dosti manj,
če jest napravim nečku suodni dan.
Smrt, pridi an nabrusi soju kosu!

SLJEHRNIK

Gospuod, če smjem, bejsedcu dvje bi prosu ...

BOG

Ljudje, ljudje! Je tuo bla moja želja,
da bi bli vi en drugmu vir veselja
an ne strahu!

SLJEHRNIK

Gospuod! Pardon, če smjem ...

BOG

Kakuo nej dopovjem jest tuo ljudem?

SLJEHRNIK

Gospuod, besjedcu enu samu če bi ...

BOG

Kar drugmu človk nardi, nardi sam sebi.
Nej sreča pamet kdaj človjeka buzga,
da nima družga kukr eden družga!

SLJEHRNIK

Sm Juožef Sljehrnik, mi pravjo Pepi ...

BOG

Ljudje, kakuo ste lohkor tolko sljepi,
da sploh ne vidiste vi sojih grehu?
An gluhi ste za vse ...

SLJEHRNIK *publiki*

Še ne bo njehu.

BOG

Človještvo tajšno je, da muorem prou ga
uničit!

SLJEHRNIK

Ti nečku dej! Tuo ni neč novga.

BOG

Kakuo?

SLJEHRNIK

Če te za imidž ne skrbi ...

BOG

Za imidž?

SLJEHRNIK

Nardi, kukr se ti zdi!
Sej ne bo prvi bot, da nardu si ti
masakr. Nečku Bibliju prečiti!

BOG

Kej češ rečt?

SLJEHRNIK

Si potuku brez krjance
Hevejce, Jebusejce, Kanaance ...
Je tajšnih grozних štorij puhna stara
zaveza.

BOG *opravičujoče*

So mi djelali dešpete,
sm mislu, da nobedn me ne mara ...
Sm mlad biu. Mjeu sm krizu identitete ...

SLJEHRNIK

Edino buogi Noe vajdu je utečt
uod usih ljudi vesoljnemu potopu.

BOG

Nej si nardijo barke, šou sm rečt
prou usim – edino Noe je zastuopu.

SLJEHRNIK

An kej je blo pr Sodomi an Gomori?

BOG

Uod tistga mi pej nankr ne govori!
Za tistu rječ je vsega kriva ona!
Pokaže Smrt.

SMRT

Jest da sm kriva?

BOG

Glih ti, mona!
»Poišči grešnike med Sodomiti!«
ukazu sm. An kej zastuopla si ti,
da si uničla Sodomu prou cjelu?

SMRT *v zadregi*

Eh ... sm si rekla ... glih ka sm pr djelu ...

BOG

Prou! Dobro! Sodoma ... nej gre u maloru!
Zakej si skurla zraven še Gomoru?

SMRT

Prou, če ti je rjes žou za Sodomite,
vsaj tuo jest rada potolažla bi te,
da niti malo žou ti bet ne muore
za tiste pantalone iz Gomore.
Takuo ti jest povjem, da so bli oni
škifozni, grdi, svinski šporakačoni;
tuo se po njihovem imjenu vidi.

BOG

Imjenu?

SMRT

Ja!

BOG

Zakej?

SMRT *z gnusom*

Gomoroídi!

BOG

Zagvišno tebi nankr se ne sanja,
kakuo je votla ta toja lobanja.
Sljehniku.

Ti praviš, da za imidž ne skrbim?
Nej bo, moguoče pej rjes ni potrebe,
da jest že danes suodni dan nardim.

SLJEHRNIK

No, vidiš ...

BOG

Vse odvisno je uod tebe.

SLJEHRNIK

Kej zdej bom odgovarju jest za vse?

BOG

Si Sljehrnik! Kje češ, maš tajšno imje ...

SLJEHRNIK

Glih jest, se pravi ...

BOG

Ja, ti glih!

Deset zapovedi. Si ti uod njih
kej slišu? Če ti ubuogaš usih deset,
bom pustu še malčk cajta stat ta svjet.

SLJEHRNIK

Če ubuogam usih deset? Oprosti,
Gospuod, ma vsih deset je grozno dosti!
Kej bi mi lohkor dau popust?

BOG *publiki*

Eh, zmeram

bl ku ratavam star, bl rad moliram.

Ben dobro, pej devet ...

SLJEHRNIK

Je prêveč!

BOG

Osem?

SLJEHRNIK

Moliri še nu malo, dej, te pruosem!

BOG

Pej sjudem?

SLJEHRNIK

Prêveč.

BOG

Šest? Pjet? Kej pej štiri?

SLJEHRNIK

Popusti še nu malo, dej! Moliri!

BOG

Tri? Dva? Pej kej bi rad ti samo enu ...

SLJEHRNIK

No, vidiš, tuo je rjes pošten afar!
Lepuo, da sm se končno s tabu zmjenu.

BOG *resignirano*

Ni kej, neč ne pomaga. Rjes sm star ...

Smrti.

Ben prou, pošlušī, Smrt, kej ti bom reku!

Izprašala vjest temu boš človjeku!

Poglej, če ma ta mona kej vesti

an ju ubuoga kej! Ben, povi mi:

deset zapovedi, poznaš?

SMRT

Poznam

na pamet jih.

BOG

Na, to maš še seznam.

Ji da Plošče Zaveze.

Sprašavej ga po točkah an prečrti

zapoved vsaku, ka ju ne ubuoga!

Če kajšnu ubuoga, nej uteče smrti,

če ne, potuči vse ukop brez odloga

an nardi konc sveta! Tuo pravim jest:

če človk ne zna bet soji vjesti zvjest,

ni vreden nankr tega, da je živ!

SMRT

Odlično! Me že prou srbijo prsti,

da jih bom lohkor končno vse po vrsti ...

Kej lohkor jest že zdej, za didžestiv,

nardim enu poplavu?

BOG

Ne!

SMRT

Potres?

BOG

Ne!

SMRT

Vojnu?

BOG

Ne!

SMRT

Pej sušu, tkuo, počrez?

BOG

Ma ne!

SMRT *proseče*

Letalsku katastrofcu?

BOG

Ne!

Lepuo, da djelo ti u veselje je.

Ma zmeram tkuo uživaš an hitiš,

da večju škuodu ku korist nardiš!

Dej, zgini mi spod nuoh an spred oči!

SMRT *užaljeno*

Že prou. Pero se mi krivično zdi,

da si deležen kreganj an zamir,

če tkuo ku jest rad djelaš soj meštir.

BOG *publiki*

Tuo vam povjem, ma ne govort okruoh:

je grozno težk poklic tuo, da si Buo!

Odide.

10. PRIZOR

Smrt, Sljehrnik

Smrt vzame Table zapovedi in svinčnik.

SLJEHRNIK *pokaže za Bogom*

Ma ti povjem, da Buo drgači zgleda,
ku sm jest mislu ... ben, resnica je, da
jest prouzanprou sm mislu, da ga ni!

SMRT *bere*

Zapoved božja pod številku ena:

Veruj u Boga!

Prečrta zapoved na seznamu.

SLJEHRNIK

Madona buoh, kej djelaš ti!?

SMRT

Pod dva: ne skruni božjega imjena!

Smrt prečrta zapoved na seznamu.

SLJEHRNIK

Pej genji štet že en bot, dej! Na stuj!

Ustau se, bemti jest bo... bo... božiča!

SMRT

Pod tri: vse svjete praznike spoštuj!

Prečrta zapoved na seznamu.

SLJEHRNIK

Sej jih! Prsježem! Rjes! Buo mi je priča ...

SMRT

Po krivem ne prjsegat je pod ...

Brska po seznamu.

SLJEHRNIK

Pusti!

Pej kej ti je? Kej muoreš prou pod mus ti
napraviti konc sveta? Je tajšna sila?

SMRT

Ja, je! Bi rada že en bot nardila!

11. PRIZOR

Sljehrnik, Smrt, kasneje Mati

SMRT

Zapoved božja pod številku štiri
je, mater an očeta rešpektiri.
Jih rešpektiraš ti?

SLJEHRNIK

Jih rešpektiram!

SMRT

Si gvišen ti?

SLJEHRNIK

Sevjeda jih! Uod zmeram!

Jokavo.

Mam samo mamu še ...

SMRT sočutno

Kej rjes? Ma buogi.

An čje je tata?

SLJEHRNIK

Je že dugo u trugi.

Če jest umrem, bo buoga rjeva sama.
O mama!

MATI iz ozadja

Sinko!

SLJEHRNIK presenečeno

Mama?

MATI

Sinko.

SLJEHRNIK

Mama!

MATI

Sm pršla prašat, če maš kajšnu plahtu.

SLJEHRNIK

Zakej pej plahtu, mama?

MATI

Ka je mraz tm.

SLJEHRNIK

Čje je mraz?

MATI

Sej vješ. Pod muastm.

SLJEHRNIK

Je mraz tm? Nism tuo poahtu ...

MATI

Sej sm povjela ti.

SLJEHRNIK

Te nism slišu.

MATI

Ben, sinko, si že predu našu hišu?

SLJEHRNIK

Zakej?

MATI

Zatuo ka rabiš njeki keša.

Si reku mi, da muorem uen čim prej.

SLJEHRNIK Smrti

Je stara že, se zgublja, se ji mješa ...

MATI

Ben, sinko, če me boš kdaj jesku kej;
kej vidiš tisti muast? Vješ, jest sm tam.
Smrti.

Gospa, se zdi mi, ku da vas poznam.
Povjedte, smo se nasdvje kdaj spoznali?

SMRT

Ne še. Pero se bomo strašno hmalil!

MATI

Kej rjes? Lepuo. Jest sm njegovu mati.
Povjedte! Kej ni ljeper muoj sinko zlati?

SLJEHRNIK

Mi je neruodno, mama! Dej! Bom jezen ...

MATI

Velika rječ je mamina ljubjezen.
Jest, vjeste, sm ga zmeram mjela rada
an zmeram sm vsak greh mu oprostila,
ga rihtala odspređa an uodzada,
nobena rječ mu nikdar ni falila
an sm ga cartala an kokolala ...
Namjesto da bi mi vsaj reku hvala,
je djelu z manu, ku da sm škovaca!
Je žalu me. An jest sm bla kapaca
mu strečt, ka zrasu je, kukr uotroku ...

SLJEHRNIK

O, mama, zlata mama, se bom zjuoku ...

MATI

Kej čmo, gospa, če še tkuo pravjo vsi ti,
da bi blo bujši dat mu dvje po riti,
je šutasto to mamino srce,
da sin je gnuoj, ne vidi an ne vje.
Razvadla sm ga, ma mi neč ni žou.
Če vrže me iz hiše, mi je prou.
Pej nej bo še tanartavečji gnuoj,
je biu an je an bo za zmeram muoj!

SLJEHRNIK

Dej, mama, bejži! Ti prnesem deku!

Potisne Mater ven.

Opazi očitajoč pogled Smrti.

Ben, kej? Je tjela mjet pogled na rjeku ...

Smrt prečrta zapoved na seznamu.

12. PRIZOR

Sljehrnik, Smrt, kasneje Revež

SMRT

Takuo! Na stuj ubivat je ta peta
zapoved.

SLJEHRNIK

Jest nobenga, usa ta ljeta ...

Revež ponižno vstopi.

REVEŽ

Pardon ... jest enga iščem ... če se smje ...
.... gospuoda Sljehrnika. Je tole?

SMRT

Gospuoda Sljehrnika? To ga masto.

REVEŽ *Sljehrniku*

Predragi muoj gospuod ...

SMRT

Kej se poznaste?

SLJEHRNIK

Jest njega ne!

REVEŽ

Ma zlati! Ne pozna me.

Kakuo je skromen.

Sljehrniku.

Hvala še en bot
za vse, kar dobrega ste nardu zame.

SMRT

Kej tuo?

REVEŽ

Da mirno grem na zadnju puot.
An uon mi je pomagu.

SMRT

Rjes? Kakuo?

REVEŽ

Gospa, za rjeveža je tuo narhujši,
da niče sam si skrajšat muk zatuso,
ka upa, upa, da bo kdaj kej bujši.
Da en bot znau bo kajšn ta bogat
ne samo vzet ljudem, ma tudi dat.
Zatuso ka vervat u ljudi ne genja,
si rjevež niče končat sam trpljenja.

Pokaže Sljehrnika.

Gospa, pogledjte tuo zdej! Že po fači
gospuoda Sljehrnika jasno je, da
na svjetu ne bo nikdar neč drgači!
Vsak vje, če samo ga takuo pogleda:
če so na svjetu tajšni egoisti,
uod upanja nobene ni koristi.

Gospa, takuo sm srečen zdej, da jest
ne muorem nankr zadržavat juoka.

Sljehrniku.

Čeprou kar sam se grem uobjest,
ku da me je uobjesla vaša roka.
Gospuod, resnično sm hvaležen vam ...
Se obesí.

SLJEHRNIK

An pr vsem tem ga nankr ne poznam.

SMRT

Ni važno. Zgleda, da pozna uon tebe.

SLJEHRNIK

Ben, jest bi rad povjedu tuo, da ...

SMRT

Ni potrebel!

Smrt prečrta zapoved na seznamu.

13. PRIZOR

Sljehrník, Smrt, kasneje Rufjana

SMRT

Ne nečistuj je pod številku šest.
Si kdaj nečistvoval ti?

SLJEHRNIK

Duo tuo? Jest!

Na stuj me žalt! Dej, genji, dej! Buhvari!
Na te reči se nankr nankr ne spoznam.
Pošluši, jest sm biu uzgojen po stari
maniri an me hitro rata sram.
Ne vjem, kej bi mi rada ti povjela ...

SMRT

Na stuj se jezit, dej! U rjedi! Prou!

Nastopi Rufjana.

RUFJANA

Gospuod, tole ste! Grozno sm vesjela.
Sm bala se, da ste mi že ušou.

SLJEHRNIK

Še sanja se mi ne, duo ste, gospa.

RUFJANA

Že spjet! Še eden, ka me ne pozna.

Smrti.

Eh, moja vi, ljudem resnično manjka vsaj malo več rešpekta do meštirja, ka ga opravljam. Vsaka moja stranka ponoči hvali me, čez dan pej zmerjal! Povejte vi, gospa, kej je tuo fer, da vsem se zdi pošteno an moralno, če djelaš njeki kukr amater, an greh, če djelaš tuo profesionalno? Na svjetu ni krjance več nobene! Edino me putane smo poštene ...

Sljehrniku.

Pardon! Rjes neprofesjonalno blo je, da vi, gospuod, ste plaču že za moje storitve, an jest nism jih opraula. Ben, dejte hlače dol!

SLJEHRNIK

Se boste ustaula, gospa, al pej pokličem policiju!?

RUFJANA

Ben, dobro, če prou česte klapu, vi ju nečku pokličte. Radi huodjo h meni. Umjerte se an pustte vi pošteni putani nardit soje! Kej je z vami?

SLJEHRNIK

Nej vam povjem, gospa, da nismo sami. *Pokaže Smrt.*

RUFJANA

A, zdej pej vse vse zastuopem: konkurenca! Kej čmo? Na prostem trgu smo. Pacjenca! *Smrti.*

Če češ se ti resnično luotit djela, se muoreš zredit malo, kara mija, ka ni moderna več anoreksija. *Gre.*

SLJEHRNIK

Bi reku ... ma mi verrat ne boš tjela ... *Smrt prečrta zapoved na seznamu.*

14. PRIZOR

Sljehrnik, Smrt, kasneje Prijatelj in Žandar

SMRT

An sedma je zapoved pej: ne kradi. Kej kradeš ti?

SLJEHRNIK

Ne, tuo mi rjes ni u navadi. Kar mam, vse sm pošteno si prslužu! *Nastopita Prijatelj in Žandar.*

PRIJATELJ

Ma da ti ne razbijem tistu mužu! Pokradu vse si, da b te zluodi ošlatu!

SMRT

Kaduo je ta?

SLJEHRNIK

Je muoj narbujš prjatu.

PRIJATELJ

Kar pazte, da še vas ne oslepari, gospa, ka vsega je kapac ta uasu. Vam zna uzet vse, kar maste, pej magari še tistu vašu rjastu an staru kosu čeprou, ku vidim, vredna ni prou neč.

SMRT

Ma bejšte! Rjes? Da tajšna je ta rječ? *Smrt prečrta zapoved na seznamu.*

SMRT

Pod uosem je ...

SLJEHRNIK

Ne lagat! Sej poznam.

SMRT

Ne stuj po krivem pričat!

SLJEHRNIK

Smo glih tam!

An jest ne lažem ...

ŽANDAR

Se vam pardoniram.

SLJEHRNIK *živčno*

Pej kej bi rad vi?

ŽANDAR

Njeki ne kapiram ...

SLJEHRNIK

Neč novga! Kej tuo? Kej vam zdej ni prou?

ŽANDAR

Prsjeju ste, da si uod vas je tou sposuodit dnar. Tole vse prou se zdi, ma če duo sposuoja si, če rečt, da nima ...

SLJEHRNIK

Je rjes!

ŽANDAR

Ne gre mi u glavu ena rječ:
prjsegu ste, če sm jest prou zastuopu,
da se je martru, da bi vas podkupu.
Pej s čim bi vas, če rjevež nima neč?

SLJEHRNIK

Ste ratu mona al ste se že rodu?
Glih z dnarjem, ka bi mu ga jest posuodu!

ŽANDAR

Kej? Dnar za podkupninu si sposuoja uod tistga, ka ga če podkupt?!

SLJEHRNIK

Takuo, ja!

ŽANDAR *Prijateljju*

Ti lopov, ti baraba, parazit!
Da greš podkupt človjeka – na kredit!
Sljehniku.

Prsježeste, da je tuo rjes?

SLJEHRNIK

Sevjeda!

ŽANDAR

Zdej mi je jasno vse. Narljepša hvala.
Ovede Prijatelja.

SLJEHRNIK *publiki*

Ta je še bl neumen, kukr zgleda.
Opazi očitajoč pogled Smrti.
Zatuo je ta svjet puhn kriminala!

15. PRIZOR**Sljehrnik, Smrt****SMRT**

Prou rjes se slabo piše temu svjetu.
Smrt prečrta zapoved na seznamu.
Ne vjem, če sploh še kej pomjena ma te prašat za devetu an desetu zapoved. Dej, nardim kar konc sveta, da se ne martraš, an če ti je prou, boš mjeu tu čast, da boš ta prvi umrou.

SLJEHRNIK

Si mona ti! Nankr slučajno! Ne!
An dej si že zabit en bot u glavu:
umret je zadnje, kar bom jest napravu.

SMRT *ironično*

Ma ne mi rečt! Ste čudni vi ljudje:
čeprou umret tkuo grozno se bojiste,
kej smrt je, nimaste nankr tri čiste.

SLJEHRNIK

Da ne?

SMRT

Rjes ne! An dajeste zatuo
mrliču zmeram mehk kušin pod glavu.

SLJEHRNIK

Pej kej ni prou ...

SMRT

Po toje, kej se bo,
če daš mu kamen, rjevež prtožavu?

SLJEHRNIK

Prou gvišno ne!

SMRT

An povi, dej, zakej
okruog pokopališč gradiste zide?

SLJEHRNIK

Ne vjem ...

SMRT

Je uteku nuoter duo dozdej?
Slučajno kajšn mrtu kdaj uen pride?

SLJEHRNIK

Ne da bi vjedu.

SMRT

Vidiš! Če si mrtu,
si mrtu! Ne zastuopiš!? Muoj meštir
je, da potegnem pod življenje črtu!

SLJEHRNIK

Potegneš črtu! Grozno! Rjes!

SMRT

Dej mir!

Živiste par deset ušivih ljet;
če pride muha za en dan na svjet,
kej rjes ma uod življenja dosti manj,
če ne krepa zvečer, ma popudan?
Dej, genji juokat, rajši buodi srečen!
Poglej! Edino mrtu človk je vječen.

SLJEHRNIK

Kakuo? Pej sej je mrtu! Ne kapiram ...

SMRT

Je rjes. Pero je mrtu prou za zmeram.

SLJEHRNIK

Ustav se!

SMRT

Ti rjes ne zastuopiš heca.

SLJEHRNIK

Kej? Tuo da hec je? Tuo je na škifeca!
Se norca djelaš ti! Da te ni sram!

SMRT

Na stuj se jezit! Glej, jest nardit znam,
da ne bš neč občutu ...

SLJEHRNIK

Moja ti!

Ka človk en bot življenja se navadi,
se mu umret še malo ne mudi.
Jest štejem šele petdeset pomladi!

SMRT

Pomladi? Fajn! Zanimalo pej bi me,
če si tist bot, ka si se luotu štetja
pomladi, zraven šteu vse soje zime,
an vse soje jeseni an poletja ...
Jih dosti je, se vidi ti po fači!

SLJEHRNIK

Zdej si se luotla pej še žalit mene!

SMRT

Ben dobro, če prou rjes ne gre drgači ...

16. PRIZOR

Sljehrnik, Smrt, kasneje Finančnik, Politik, Pravnik

SMRT *bere*

Devet – Ne želi si uod družga žene!
deset – Ne želi si uod družga ruobe!

SLJEHRNIK

Kej tazga se pej prou rjes ne spoduobe.
Uod drugih nism nikdar prou neč tou ...
Nastopijo Finančnik, Politik, Pravnik.

PRAVNIK

Poglej ga, Sljehrnika, skrajni cajt ...

FINANČNIK

Smo bli prepričani, da ste umrou.

POLITIK

An tajšne, ku ste vi, ni lahko najt.

FINANČNIK

Vsem nam potreben tajšen je furbac,
ku vi ste.

PRAVNIK

Ka prou vsega je kapac.

FINANČNIK

Na svjetu tajšnjih več bi moglo bet.

POLITIK

Na tajšnih, ku ste vi, sloni ta svjet.

FINANČNIK

Heroj, ka rjes mu prou neč ni pod čast.

POLITIK

Ne lagat!

PRAVNIK

Ne sleparit!

FINANČNIK

Nankr krast!

POLITIK

Ni sram ga uzet človjeku prou nobene
reči: ne hiše ...

FINANČNIK

... ne časti ...

PRAVNIK:

... ne žene!

FINANČNIK

Ka zmore vse napravit za profit.

PRAVNIK

Ka ni koristi zase nikdar sit.

POLITIK

Ne vidi družga, razen sojga žepa.

FINANČNIK

Nesramen!

POLITIK

Drzen!

PRAVNIK

Grd!

SLJEHRNIK

Rjes, hvala ljepa!

Glih pravi cajt ste pršli lomit škatle!

POLITIK

No ben, sej glih zatuso ma človk prjatlje ...

Smrt prečrta dve zapovedi na seznamu, začne brusiti koso.

Še nikdar nism vidu tu putanu.

FINANČNIK

Katjeru?

POLITIK

Tistu.

Pokaže Smrt.

SLJEHRNIK

Tistu zad za manu?

POLITIK

Sej je putana, ne?

SLJEHRNIK

Posjebne suorte!

PRAVNIK

Pej kajšne stuorte?

SLJEHRNIK

Misl si ne muorte.

FINANČNIK

Je gvišno draga ...

SLJEHRNIK

Ne, je prou zastuojn.

POLITIK

Kakuo ju človk dobi?

SMRT *se približa*

Jest pridem puojn!

POLITIK

Kej rjes? Kakuo lepuo? Kej bi se dalo pokazat, kej vi znaste ... glih nu malo ...

SMRT

Vi trije bi tuo radi?

FINANČNIK, POLITIK, PRAVNIK

Ja, glih mi!

Na hitro, en – dva – tri ...

SMRT

Prou! En! Dva! Tri!

Pri vsaki številki pokosi enega od Stebrov družbe.

17. PRIZOR**Sljehrnik, Smrt****SLJEHRNIK**

Ni kej! Ti maš pej soj meštir rjes rada.

SMRT

Če bi me vidu ti, ka sm bla mlada ...

Se zave.

Ma, dobro, dej, kej boš že en bot njehu?

Zdej pokesaj se rajši sojih grehu

an dej razmislt tudi tuo, sevjeda,

katjera toja zadnja bo besjeda.

SLJEHRNIK

Na misel pridesta mi nečku dvje.

SMRT

Lepuo. An tuo katjere?

SLJEHRNIK *pade na kolena*

Pruosim! Ne!

SMRT

Dej, zresni se, dej, mona! Ni figura se cmizdrit, kadar pride zadnja ura.

SLJEHRNIK

Usmil se, dej! Na stuj!

SMRT

Boš genju!

Kej čmo, ni kej, takuo je tuo u življenju ...

SLJEHRNIK

Ma jest sm žalosten, je teško mi ...

SMRT

Duo lohkor bi zastuopu vas ljudi?!
Se dereste, ka prideste na svjet,
se dereste, ka muorte z njega jet!

18. PRIZOR

Sljehrnik, Smrt, Žena

ŽENA

Tole si, Sljehrnik! Ti gnuoj! Kurbir!

SLJEHRNIK

Je konc sveta! Čem mjet pred tabu mir!

ŽENA

Ma ja? Boš vidu konc sveta ti zdej!

SLJEHRNIK

Odlično! Glih še ta mi je fallla.
Prijazna Smrt, poberi me čimprej!

ŽENA

Ne boš mi ušou!

SMRT

Zakej zdej tajšna sila?

Pej duo je tuo?

SLJEHRNIK

Kej nej ti rečem jest?

ŽENA *Sljehrniku*

Jest toja vjest sm!

SLJEHRNIK

Eko! Moja vjest!

SMRT

Ma bejži! Nism vjedla, da ju maš.
Če je takuo, bi rada ju spoznala.

SLJEHRNIK

Izvoli! Nečku dej! Ka ju spoznaš,
vješ, da obstaja tudi večja štala
uod smrti!

SMRT

Ben, gospa, se pravi, vi ste ...

ŽENA

Te neč ne briga! Sm poštena žena!

SMRT

Bi se predstavla vam, če mi pustiste ...

ŽENA

Putana! Ničem vjedet tojga imjena!

SMRT

Nasdva z gospuodom Sljehrnikom smo ...

ŽENA *grozeče*

Vasdva ste kej?

SMRT

Kakuo bi rekla, no ...

ŽENA

Če ničes, da ta metla te pobuoža,
pr miri pusti stat ti mojga muoža!

SMRT *Sljehniku*

Si vidu, kej si s sojmi grehi nrdu?
Te neč ni sram, da maš vjest takuo grdu?
Poglej, kakuo je umazana, kosmata ...!
Zašlužiš si, da tajšna ti ostane,
al pej tuo, da še bl škifozna rata ...

ŽENA

Jest ne pustim se zmerjat uod putane!
Pretepe Smrt.

19. PRIZOR

Sljehrnik, Smrt, Žena

SMRT

Pej kej je blo tuo? Jerihonska tromba?
Cunami? Meteor? Atomska bomba?
Vulkan? Se mi prou tresejo kolena ...

SLJEHRNIK

Če čes, ti ju prestavim: moja žena.

SMRT

Kej s soju vjestju si ti poročen?

SLJEHRNIK

Na soj način ...

SMRT

Če je takuo, no, ben,
se nimaš soje smrti prou kej bat.
Ma ženu maš za se uod straha usrat!
Če si si sam naložu tuo pokuoru,
zdej rjes ni pravi cajt, da greš u maloru.
Nej bo. Pej bodi še nu malo živ!

ŽENA *Smrti*

Poberi se spod nuoh!

SMRT

Sam si si kriv.

Grem! Tega zjanja se ne da prenest ...
Se nameni ven.

SLJEHERNIK *pokaže ženo*

Kej ne bi vzela ti še nju s tuo puotju?

SMRT

Si mona ti!? Bom rajši drugi bot ju.

ŽENA

Putana!

SMRT

Buogi ti.

SLJEHERNIK

Ja, buogi jest.

ŽENA

Putana škrova, boš že en bot šla?!

SMRT

Že grem, že grem ...

SLJEHRNIK

An kej pej konc sveta?

SMRT

Ben, prou, ljudje, pustim vam še en kruoh.
Moguoče se pobujšaste ...

SLJEHERNIK

Pej Buoh?

Bo jezen?

SMRT

Star je že. Že njekei cajta
se zgublja an mu marskej ni več jasno.
An prou zagvišno nankr ne porajta,
če jest napravim konc sveta bl kasno.

SLJEHRNIK

Bl kasno? Kdaj?

SMRT

Prou hitro ne,
če ne nardiste prej ga vi, ljudje!
Gre.

20. PRIZOR

Sljehrnik, Žena

SLJEHRNIK

Ti moja draga an preljuba žena,
zdej ti vse razložim ...

ŽENA *ga prekine*

Je brez pomjena!
Sm vidla vse jest: ti sesaš mamilju,
na stara ljeta drogeraš si ratu!
Ne brigaš se za mene, za familju ...

SLJEHRNIK

Ma zlata moja ...
Jo skuša objeti.

ŽENA

Zdej me boš še šlatu?!
Ti šlatej soju mater, šporakačon!

SLJEHRNIK

Oprosti mi!

ŽENA

Se djela finga, uon!
Ka ti prljepim dve okuoli uh,
boš ratu nečku mutast, sljep an gluh!

SLJEHRNIK

Ben prou. Prej ku za zmeram bom obmuču,
nej ti povjem, kej sm se jest nauču:
človk je velika mona an ne vje,
da je ta svjet brez sočlovjeka prazen,
da peku ni potreben, sej je že
sam greh za grešnika narhujša kazen,
da človk ma narmanj, kadar ma preveč ...
Si vjedla ti, da nasdva buzga
neč družga nimamo ku eden družga?
Pogleda njo in sebe.

Ni buoh vje kej tuo, ma je bujš ku neč.
Življenje toje ma pomjen že velju,
če si radžuon človeškemu veselju.
Zatuo se trudu bom jest, ku bom mogu ...

ŽENA *ga prekine*

Ne vjem, kej si so ti dali za nu drogu,
ma vidim, da ti prou neč ne koristi.
Ben, bejžmo zdej, dočjer si še pr čisti!

SLJEHRNIK

Počaki, žena, dej! Sej grem, sej grem.
Ma prej še enu rječ bi rad: da zvem,
če naša štorja je u veselje bla ...
priklon

... ljudem!

KONEC

Zgodbo, ki v dokaz ničnosti vsega tostranskega pripoveduje o možu, ki ga v trenutku nenadne smrti in ob soočenju z božjim razsodiščem pustijo na cedilu prijatelji in pridobitve tega sveta, najdemo že med prilikami v delu *Barlam in Jozafat* in v delu Petra Alfonsija *Disciplina clericalis* (12. stol.). V obliki drame se ob koncu 15. stoletja istočasno pojavi na Koroškem, v Angliji kot moraliteta *The Sumonyng of Everyman* in na Nizozemskem z naslovom *Elckerlijc* (1495) Petra van Diesta (Diesthemius). Angleška moraliteta, katere bistvena lastnost je nizanje realističnih človeških likov in alegoričnih figur, ki posebljajo pregrehe in kreposti, prikazuje, kako se smrt kot božji sel pojavi pred Slehernikom in ga pozove, naj pred božjim obličjem odgovarja za svoja dejanja na zemlji. Slehernik si zaman poskuša izboriti odlog, nato pa išče spremljevalce, ki bi mu pri sodbi stali ob strani. Prijateljstvo in Bogastvo ga zapustita, »Dobra dela« so prešibka, Védenje pa ga usmeri na pot kesanja in pokore. Med pokoro se lik »Dobrih del« okrepi in ga pospremi do nebes, Lepota, Moč in Pretkanost pa se umaknejo, ko zagledajo odprt grob. V besedilih *Everyman* in *Elckerlijc* je odrešitev grešnika mogoča po kanonizirani poti kesanja in pokore.

Christian Ischyrius (*Homulus*, 1536) in Georg Macropedius (*Hecastus*, 1539) sta v svoji novolatinski verziji vnesla humanističnega duha. V snov, ki sta jo prevzela po nekoliko abstraktni nizozemski inačici, sta vnesla več realizma. Ischyrius je kolektivne pojme prevedel v posamezne osebe in s priprošnjo device Marije pred Kristusom dosegel večjo barvitost. Osrednji pojem »Dobrih del« je pri njem »Virtus«. Macropedius pa ni, kot prejšnji avtorji, začel z napovedjo smrti, temveč s prikazom Hecastovega uživaštva življenja in tako ustvaril podobo tedanjega meščanskega življenja. Najava smrti, s katero bog poseže v dogajanje, je tukaj upodobljena kot izbruh bolezni, ki doleti Hecasta. Odrešilne moči pa nima le »Virtus«, temveč tudi »Fides«, zato so Macropediju očitali odstopanje od kanonizirane oblike pokore in celo krivoverstvo. Hans Sachs je Macropedijev tekst prevedel v nemščino (*Komedija o bogatem umirajočem človeku, Comedi von dem reichen sterbenden Menschen*, 1549) in snov v prevodu še pomeščanil, zato celota učinkuje manj silovito in obče veljavno ter daje vtis naključnosti. Sachs je cerkvena sredstva pokore popolnoma izpustil in poudaril pravo vero, ki grešnika osvobodi

strahu pred smrtjo. Zdi se, da Sachs pri obdelavi snovi ni vezan na veroizpoved, Thomas Naogeorg pa v svojem delu *Mercator* (1540), ki ga je verjetno prav tako navdahnilo Macropedijevo delo, izhaja iz protestantskega stališča in se ne drži katoliške predloge. Jaspas von Gennep je v nemškem prevodu dela *Homulus*, ki ga je napisal leta 1540, že izoblikoval prizor gostije, ki je kasneje osrednjega pomena pri Hofmannsthalu. Na ta prevod se opira Johannes Stricker, ko v svojem delu *Nemški uživač* (*Düdesche Schlömer*, 1584) nekdanje alegorije prikaže kot osebe, ki jih lahko razumemo kot satirične portrete posameznikov in stanovskih predstavnikov.

Nato je ta snov tri stoletja počivala, omenimo lahko le Dimitrija Rostovskega (1651-1709) s pantomimo *Večni grešnik*. V začetku 20. stoletja so staro moraliteto obnovili najprej v angleškem akademskem gledališču, nato pa še na nemških in nizozemskih odrih. Ker v nemškem jeziku ni bilo nobene umetniško visoko kakovostne verzije, se je Wilhelm von Guérard v besedilu *Mi vsi* (*Wir alle*, 1905) oprl na angleško inačico. V tej po okusu fin de siècle krojeni igri je celotno dogajanje prikazano kot vizija moža, ki ga je zadela kap. Leta 1911 je H. von Hofmannsthal napisal svojega *Slehernika* (*Jedermann*), ki se ne ozira na veroizpoved in srednjeveško tradicijo, temveč oznanja modernega, humanističnega duha. Slehernik je kriv, ker ne priznava nikakršnega višjega reda nad lastno voljo. Na koncu igre, ki jo uvede dialog med bogom in hudičem, Sleherniku poleg »Vere« in »Del« pomaga priprošnja Materinske ljubezni. V novejšem času sta nastali dve besedili, kjer je soočenje človeka s smrtjo in njegov trud, da bi se ji izmaknil, prikazano na primeru kralja, torej enem

od posvetnih veljakov, ki imajo več možnosti za delovanje in izživljanje kot drugi. Bogastvo trgovca iz 16. stoletja je tu nadomestila mogočnost oblastnika. E. Ionesco v igri *Kralj umira* (*Le roi se meurt*, 1963) prikaže izmišljenega kralja Bérengerja I. Njegovo kraljestvo že dolgo ne obstaja več in njegova smrt je le še zadnja faza tega propada. Kralj na vse načine poskuša ubežati usodi, toda v poslednji uri mu ne pomagajo ne egoizem ne altruizem ne uničevalska mrzlica. Prav tako zagrizeni in neuspešni so poskusi historično bolj natančno določenega kralja Ludvika XI. v igri *Umrlí boste, sire* (*Sie werden sterben, Sire*), ki jo je leta 1963 napisal L. Ahlsen. Vsi kraljevi vrstniki so našli neko pot, bodisi krščansko preseganje tostranstva, naravoslovni nihilizem, kreaturnost, mistiko ali pa prenasičenost, le kralj ne najde rešitve. Naslednik takoj uniči smisel njegovega življenja. Slehernikovo umiranje ni več povezano s kaznijo, nagrajevanjem in milostjo, razodeva zgolj nič.

Odlomek iz:

Elisabeth Frenzel, *Stoffe der Weltliteratur*. Ein Lexikon Dichtungsgeschichtlicher Längsschnitte. Alfred Kröner Verlag, Stuttgart, 1992, str. 370–371.

Prevedla Špela Virant

ARHEO

Film *Arheo*, v katerem je eno izmed treh vlog oblikovala Medea Novak, članica igrskega ansambla SNG Nova Gorica, je na 14. festivalu slovenskega filma prejel nagrado *vesna* za najboljši celovečerni film. Strokovna žirija, ki je režiserju in scenaristu Janu Cvitkoviču podelila tudi *vesno* za najboljšo režijo, je v utemeljitvi zapisala, da *Arheo* s tremi igralci v brezčasni pokrajini prinaša »nepričakovano izkušnjo čistega filma« ter da kljub različnim odzivom občinstva »nihče ne more reči, da je polizdelek oziroma da krši kakršno koli pravilo filma«.

Fotografija s snemanja filma *Arheo*.

GROZNI GAŠPER

Na festivalu Zlata paličica, bienalnem mednarodnem festivalu igranih predstav za otroke in mlade, je nagrado za najboljšo režijo prejel Jaša Jamnik za predstavi *Grozni Gašper* (koprodukcija SNG Nova Gorica in Gledališča Koper) ter *Žužkerada* (Lutkovno gledališče Ljubljana). »Komična srhljivka o vražje nemogočih otrocih in zgodba o preobrazbah v svetu žuželk: Jaša Jamnik je povsem različni besedilni predlogi prellil v dvoje suverenih gledaliških svetov. V *Groznem Gašperju* mu je uspelo vzpostaviti razgret prostor likov in odnosov, ki v tesni navezi z občinstvom vzpostavlja avtonomna pravila otroške igre, v *Žužkeradi* pa je ustvaril subtilen ekosistem, v katerem zaživita igra preoblek in tema drugačnosti. Obe predstavi spodbujata premislek o videzu in resnici, o pravilih in mejah svobode« (iz obrazložitve). Nagrado za najboljšo moško vlogo pa je prejel Igor Štamulak za vlogo Gašperja v predstavi *Grozni Gašper*. »Igor Štamulak se je z igralsko stvaritvijo Gašperja dosledno in prepričljivo vživel v občutja, razmišljanja in dejanja sodobnega otroka. Otroški svet je upodobil živo in intenzivno, z izostrenim poslušom za soigralce ter s pristnim občutkom za dialog z mladimi gledalci« (iz obrazložitve).

Grozni Gašper

LIFE@ANTI

Na festivalu Borštnikovo srečanje je predstava *Life@anti* v režiji Mihe Nemca (koprodukcija Gledališča Glej, SNG Nova Gorica, KD TNK in VŠU Nova Gorica) prejela Borštnikovo nagrado po presoji žirije. »V pomanjkanju izvirne sodobne dramatike na letošnjem FBS so bili *Life@anti* ena izmed redkih izjem. Omogočili so nam vpogled v zanimiv in avtentičen kulturnozgodovinski drobec. Predstava je izjemna točka identifikacije kolektivnega spomina in poduk o večni, nespremenljivi prisotnosti delitve duhov in blišču ter bedi gledališča, pozabi, mitizaciji in demitizaciji. Gledališče v gledališču, svež spoj sodelovanja ene izmed nacionalnih produkcijskih hiš z neodvisno sceno. Miniaturki o spopadu in namenu gledališča izpred 110 let – med 'človekom literatom' Etbinom Kristanom in 'človekom intendantom' Franetom Milčinskim in borbi velike igralk Marije Nablocke z lastnim minevanjem in lastnim spominom sta presunljivo aktualni, kot bi orumenele fotografije prelili v današnjo večdimenzionalnost. Konsekventno izpeljana v vseh pogledih in presenetljivo sveža« (iz obrazložitve).

STANE
LEBAN

MOJA DUŠA IN SRCE IN PAMET IN GLAVA SO BILI V TEATRU

Stane Leban, igralec in vztrajni entuziast, je nedvomno ena osrednjih osebnosti novogoriškega gledališča. Leta 1955 je nastopil v prvi predstavi takratnega polpoklicnega Goriškega gledališča, nato pa v petnajstih letih oblikoval okrog 50 vlog, zrežiral več kot 10 predstav ter aktivno sodeloval tudi pri vodenju gledališča in njegovi profesionalizaciji. Od leta 1969, ko je novogoriško gledališče postalo profesionalna institucija, je bil dolgo časa redni sodelavec gledališča, leta 1982 pa je

postal stalni član igralskega ansambla. Tudi po upokojitvi leta 1995 je veliko nastopal, nazadnje kot Stric Panta v Nušičevi komediji *Gospa ministrica*, Potepuh v Simovičevi poetični drami *Čudež v Šarganu* in Profesor Angelini v mladinski igri *Race*.

Ustvaril je tudi več filmskih in televizijskih likov, med njimi naslovno vlogo v *Jeprškem učitelju* (J. Babič, 1969), Žefa Klinjona v *Kaplanu Martinu Čedermacu* (J. Drozg, 1970) in štiri vloge v nanizanki *Dekameron* (V. Hudeček, 1971), igral pa še v filmih *Pogreb* (J. Babič, 1972), *Kukavičji Mihec* (L. Troha, 1975), *Tantadruj* (T. Štiglic, 1994), *Cvetje v jeseni* (M. Klopčič, 1973), *Oxygen* (M. Klopčič, 1970), *Primož Trubar* (A. Stojan, 1985), *Ljubezen nam je vsem v pogobu* (J. Gale, 1987) in *Veter v mreži* (F. R. Dorin, 1989).

Za svoje delo je prejel več nagrad, med njimi Kosovelovo nagrado (1965) in državno odlikovanje drugega reda dela (1968) za vloge v Goriškem gledališču, Bevkovo nagrado (1977) za igralske kreacije v PDG in slovenskih filmih, nagrado Združenja dramskih umetnikov Slovenije (1998) za življenjsko delo in častni znak svobode Republike Slovenije (2001) za zaslužno in ustvarjalno delo na področju gledališke umetnosti.

V novogoriškem gledališču ste ustvarjali več kot 55 let – sodelovali ste že v otvoritveni predstavi, Kreftovih Celjskih grofih. Kaj vas je pravzaprav pripeljalo v gledališče?

Najprej bi želel povedati, da je pretekla sezona pravzaprav prva sezona tega gledališča, v kateri nisem sodeloval. Pred tem sem delal prav v vsaki, celo takrat, ko sem bil pri vojakih ... Uredili smo tako, da sem šel v vojsko sredi sezone in se vrnil sredi naslednje. Spomnim se, da so mi takrat, bila je druga ali tretja sezona novogoriškega gledališča, poslali tekst *Mrtvi ne plačujejo davkov* kar k vojakom v Prizren, kjer sem se malo pripravil in prišel nazaj, da smo zaključili sezono.

Kako sem prišel v gledališče? V srednji šoli v Ljubljani smo imeli tako imenovani dramski krožek, ki ga je vodil mentor Janez Rohaček. Kasneje je prihajala k nam tudi Ivanka Mežan in pripravljali smo proslave in nastope. Od drugega letnika sem stanoval v Cankarjevem domu in takrat so angažirali Petra Ovsca. Z njim sem napravil dve ali tri predstave.

V Novo Gorico sem prišel okužen z gledališčem – v Ljubljani sem bil neprestano v teatru – in iskal sem možnosti, da bi z njim ostal v stiku. V Novi Gorici takrat ni bilo skoraj ničesar gledališkega, razen gimnazijske skupine, ki je od časa do časa pripravila predstavo, včasih je gostovalo Gledališče za slovensko Primorje iz Postojne in v Solkanu je delovalo društvo »Jože Srebrnič«. Ustanovil sem gledališko skupino in pripravili smo Scheinpflugino Okence, uprizoritev, ki sem jo delal že v Cankarjevem domu v Ljubljani in jo v Novi Gorici ponovil. Nekako v tistem času so Koprski okraj priključili k Jugoslaviji oziroma Sloveniji. Nastala je dilema, ali naj Gledališče za slovensko Primorje iz Postojne preselijo v Novo Gorico ali Koper. Kljub naporom Novogoričanov

so se vendarle odločili za Koper. Gledališče se je torej preselilo na obalo, v Novo Gorico pa je prišel Rudi Hönn, dotedanji direktor tega gledališča, in s sabo pripeljal tri igralce: Meto Pirnat, Eriko Stehlik in Jožeta Zalarja. In še gledališki gong so pripeljali s seboj. /Smeh./

Rudi Hönn je bil velik entuziast; skupaj z novogoriškimi prijatelji gledališča – med njimi je bil eden glavnih Jožko Humar, takratni tajnik na Okraju – so uspeli ustanoviti tako imenovano polpoklicno Mestno gledališče v Novi Gorici, ki se ga je kmalu prijelo ime Goriško gledališče. Seveda sem bil takoj zraven. Na repertoar so dali *Celjske grofe* in pobrali vse, kar je malo dišalo po teatru. Vaje za prvo uprizoritev smo imeli po vseh luknjah, ker dvorane še nismo imeli, predstavo pa smo igrali v občinski dvorani v Novi Gorici. Igral sem manjšo vlogo, Pekovskega mojstra, a zdi se, da dovolj izrazito, saj sem nato v tistem obdobju oblikoval skoraj vse glavne like.

Tako sem prišel v gledališče in tudi ostal – v naslednji sezoni so me v njem angažirali. Potem sem odšel v vojsko. Ob moji vrnitvi je Jožko Humar poskrbel, da sem dobil službo v laboratoriju na Rafutu in mi tako olajšal delo v gledališču. Pred vojsko sem bil namreč zaposlen na Sanitarnem inšpektoratu in sem se skoraj pol leta vozil v službo v Ajdovščino, po službi pa na vaje v Novo Gorico.

Predvidevam, da je bilo precej naporno opravljati poklic medicinsko-sanitarnega tehnika in ob tem nastopati v gledališču?

Ne, ni bilo tako težko, saj smo v gledališču ostali sami »zunanji«, amaterji, ter smo imeli vaje in predstave le zvečer. Jože Zalar se je namreč že kar po prvi predstavi, po *Celjskih grofih*, ustrašil in odšel v Koper – ubogo je bilo, ni bilo ne kadrov ne denarja,

verjetno se mu je v Kopru zdelo malo bolj »gvišno« ... Po prvi sezoni je odšla tudi Meta Pirnat, pa tudi Lavrih zaradi spora nekaj sezon ni igral v gledališču. Ko sem se leta 1958 vrnil iz vojske, je bilo gledališče precej na dnu in smo naslednjo sezono dejansko »scimprali skupaj«. Sicer pa sta bila entuziazem in veselje tako velika, da smo bili kot družina ... V teater nismo hodili v službo. Res pa smo vsi imeli že od samega začetka pogodbe. Seveda so bili honorarji nizki, simbolični, a s pogodbami smo bili zavezani in precej drugače podvrženi redu kot dandanes. Nismo se smeli, na primer, oddaljiti iz mesta, ne da bi prej sporočili, kam in kdaj gremo ... za vsak primer, če bi bili primorani spremeniti program.

Leta 1958 ste se prvič preizkusili kot režiser. Kako je prišlo do tega?

Ja, ni bilo denarja, ni bilo režiserjev ... S prof. Bratošem sva se najprej dogovorila, da bom v uprizoritvi treh enodejank A. P. Čehova z naslovom *Tri šale* sam s sabo naredil predavanje *O škodljivosti tobaka* in režiral še *Snubača*, prof. Bratoš pa *Medveda*. Potem je Andrej Jelačin, ki je v gledališču igral in režiral, šel na igralsko akademijo, tako da smo ostali čisto sami in brez denarja ... ni bilo kaj.

Domnevam, da so tudi vas nagovarjali, da bi vpisali študij igrilstva?

Niti me niso kaj dosti nagovarjali, prej bi rekel, da so se nekoliko bali, da bom odšel. Sam sem se sicer pripravljaj na akademijo, tudi zanimal sem se že, ali bi se dalo študirati vzporedno, in kazalo je, da ne bo težav. A nekako smo študij vedno znova odlagali na naslednje leto ... Ne, name niso pritiskali, naj grem študirat, prej nasprotno. Razen tega me

je tudi moj osnovni poklic veselil; bilo bi krivično, če bi trdil drugače, saj sem tudi medicinsko delo zelo rad opravljal. Ampak moja duša in srce in pamet in glava so bili v teatru. To prav gotovo, o tem ni dvoma. Vedno sem hotel biti zraven, »buh var, da bi kaj zamudul!« Če se spomnim za nazaj, mi ni bilo težko. Mlad sem še bil. Res je, da sem v eni od sezon v laboratoriju staknil infekcijo, okužil sem se s tuberkulozo, tako da sem bil osem mesecev na bolniški ... Takrat so mi v bolnišnico poslali tekst *Ne ubijaj!*, da sem se pripravil na naslednjo režijo. */Smeh./* Pa ne samo to – tam sem spoznal tudi Andrejo, svojo bodočo ženo.

V novogoriškem gledališču ste odigrali blizu dvesto vlog, v njem režirali, bili nekaj mesecev v.d. direktorja, pripomogli k prihodu Jožeta Babiča in leta 1969 k profesionalizaciji gledališča. Ob nadvse resnem angažmaju pa ste nedvomno doživeli tudi veliko smešnih pripetljajev?

Ko premišljuje o preteklosti, se mi zdi najbolj »hečno«, da sem vse, kar se je dogajalo okrog gledališča, jemal skrajno resno. To je morda najbolj smešno od vsega in mislim, da me je ta zadeva spremljala vse do konca in me, bojim se, spremlja še danes.

Anekdot, veselih in žalostnih, je bilo veliko. Leta 1967, ko smo pripravljali Jelačinov zabavno satirični kabaret *Prepih*, so v Park hotelu ustanovili bar, pa slačipunce so bile tam itn., zato smo hoteli po tem nekoliko satirično udariti; režiser Jože Babič je v igro vključil prizor, kjer sem preoblečen v črnko plesal striptiz – na splošno veselje publike in kolegov ... Čez par dni pa so me iz vodstva Park hotela povabili, da bi nastopil v njihovem baru. Bil sem zaprepaden. Mnogo lepši spomin imam na srečanje z gledalcem

po eni od številnih ponovitev Goldonijevih *Primorskih zdrah*. Po predstavi je prišel do mene možakar, doma iz Robidišča nad Nadižo, torej iz mojih krajev, in rekel: »Veš, da sem se zelo zabaval in nasmejal. Ma, saj vem, saj je ena neumnost, ma je vseglah lepo.« To doživetje mi je ostalo v spominu kot prijetno in mi dejansko razkrilo smisel gledališča: da je vendarle umetnost nekaj lepega, da bogati človeka – to je možak hotel povedati, čeprav se je izrazil nerodno in preprosto. Hotel je povedati, da potrebuje umetnost.

Ko sem vas ob upokojitvi vprašala, katere vloge so vam bile najljubše, ste mi odgovorili, da se še niste utegnili ozreti nazaj, da imate preveč dela. Kaj bi rekli sedaj, dobrih petnajst let kasneje?

Kadar me povprašajo, katere vloge so mi najljubše, najraje odgovorim: »Vse.« Enostavno povedano: nikoli se nisem uprl, kar so mi dali, sem igral. In nisem prosil, da bi me kje zasedli, čeprav sem seveda imel velike želje. Zmeraj sem si želel igrati Polonija v *Hamletu* ali Firsu v *Češnjem vrtu*. Čehov je moj najljubši avtor. Kar nekajkrat so ga delali v našem gledališču, a nikoli nisem dobil priložnosti, da bi v njegovih delih igral, razen v enodejankah in Teljegina v *Stričku Vanji*. Pa še kaj bi se verjetno našlo ...

Še kak Shakespeare morda?

Zanimivo, glede Shakespeara, razen Polonija seveda, nisem imel posebnih želja. Po svojem videnju sem bolj opredeljen na komedijski žanr. Moram priznati, da v Shakespeareovih komedijah nisem našel tistega, kar mi je bilo blizu. Prej pri Molièru.

Ali pri Goldoniju?

Pri Goldoniju pa sploh. Goldoni mi je od vseh komediografov najbliže. Upam, da se bom znal jasno izraziti: kot igralec sem svoje replike igral med vrsticami. Zmeraj sem stvari puščal odprte. Nekateri so to razumeli, drugi ne ... A moram reči, da s publiko nikoli nisem imel težav – s prvim korakom na oder sem vedel, ali se bom z dvorano lahko pogovarjal ali ne.

Moj odnos do teatra je temeljil na soigri, dialogu s publiko. Vedno sem čutil gledalce, čeprav niso govorili. In ko sem ustvarjal vloge – resda z veliko muko, z vsem premišljanjem, strukturo itn. – sem zmeraj mislil na gledalca. Nekateri igralci tega ne počnejo, imajo pač drugačen pogled na gledališče. Gledalcev nisem nikoli izključeval.

Če se vrnem k najljubšim vlogam: verjetno so med njimi Filiberto v *Tastu po sili*, Lipe v Goldonijevih *Primorskih zdrahah*, Nona v istoimenski drami, mislim, da sem dobro naredil tudi Služkinjo Mary v Ionescovi *Plešasti pevki*, pa tudi zadnjo vlogo, Profesorja Angelinija v *Racah* sem dobro »pogruntal« (čeprav se z režiserko najprej nisva ujela, sva na koncu prišla popolnoma skupaj).

V predstavi Race ste sodelovali z ekipo najmlajših gledaliških ustvarjalcev, z absolventi AGRFT. Kaj bi kot izkušen gledališnik sporočili mlajšim kolegom?

Kakšnega posebnega sporočila jim ni treba dati, ker so povečini zelo talentirani. In z akademije prihajajo že razmeroma formirani igralci. Po pravici povedano jim lahko kar zavidamo.

Tea Rogelj

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE NOVA GORICA
SLOVENE NATIONAL THEATRE NOVA GORICA

Trg Edvarda Kardelja 5, 5000 Nova Gorica, Slovenija/Slovenia
+386 5 335 22 00/51, +386 5 302 12 70 Faks/Fax
info@sng-ng.si, www.sng-ng.si

Direktor/General Manager **Joško Čuk** jozko.cuk@sng-ng.si +386 5 335 22 10
Umetniški vodja/Artistic Director **Ira Ratej** ira.ratej@sng-ng.si +386 5 335 22 10
Tajnica/Secretary **Cirila Kovačič** cirila.kovacic@sng-ng.si +386 5 335 22 10
Dramaturginji/Dramaturgs **Martina Mrhar** martina.mrhar@sng-ng.si +386 5 335 22 01
in/and **Ana Kržišnik** ana.krzisnik@sng-ng.si +386 5 335 22 50
Lektor/Language Consultant **Srečko Fišer** srecko.fiser@sng-ng.si +386 5 335 22 02
Vodja odnosov z javnostjo/Publicity Manager **Borut Bašin** borut.basin@sng-ng.si +386 5 335 22 15
Organizatorka/Organizer **Mihaela Trupi** organizacija@sng-ng.si +386 5 335 22 04
Vodja računovodstva/Chief Accountant **Nevenka Razdevšek Žbona** racunovodstvo@sng-ng.si +386 5 335 22 07
Tehnični vodja, v.d. /Technical Director **Stojan Nemec** s.nemec@sng-ng.si +386 5 335 22 17
Vodja AMO/Chief of AMO **Emil Aberšek** emil.abersek@sng-ng.si +386 5 335 22 18

Svet SNG Nova Gorica/Council SNT Nova Gorica

Mag. Mojca Jan Zoran (predsednica/president), Matjaž Kulot,
Martina Mrhar, Vlado Peruničič, Borut Šinigoj

Strokovni svet SNG Nova Gorica/Expert Council SNT Nova Gorica

Bojan Bratina, Ana Facchini, Bine Matoh, Janez Povše (predsednik/president),
Brane Šturbej, Jaka Andrej Vojevec

Blagajna/Box Office

+386 5 335 22 47 blagajna.sng@siol.net
vsak delavnik/workdays 10.00–12.00 in/and 15.00–17.00
ter uro pred pričetkom predstav/and an hour before each performance

Član Evropske gledališke konvencije
European Theatre Convention /
Convention théâtrale européenne

Pobudnik gledališkega združenja NETA
New European Theatre Action

Sponzorji

Gledališki list SNG Nova Gorica, letnik 57, številka 5
Izdajatelj SNG Nova Gorica, predstavnik mag. Jožko Čuk
Uredniški odbor Srečko Fišer (lektor), mag. Ana Kržišnik, Martina Mrhar (urednica te številke) in Ira Ratej
Fotografije Radovan Čok, Foto atelje Pavšič – Zavavlav, Urška Boljkovac
Oblikovanje Borghese - Bojan B. Bitežnik
Naklada 1200
Tisk Collegium Graphicum
ISSN 1580-5484
Dejavnost gledališča financira Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije.

Gledališče
Teatro**Koper**
Capodistria

www.sng-ng.si
info@sng-ng.si
05 335 22 00/51